

**การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
กรณีศึกษา : กองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ**

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2544

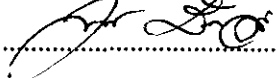
บทคัดย่อ

นาย อำนาจ ทีเกาะ : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
 กองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ หมู่ที่ 17 ตำบลพุดซา
 อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
 อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ อารักษ์ ธีรอำพน , 177 หน้า

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านหนองยารักษ์เหนือ หมู่ที่ 17 ตำบลพุดซา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งวัตถุประสงค์ เพื่อเป็น เงินทุนหมุนเวียน เพื่อสร้างงาน สร้างรายได้ และ สวัสดิภาพของประชากรในหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ โดยมีวิธีการศึกษาเอกสารและการศึกษาจากภาคสนามโดยการสังเกต, สัมภาษณ์และ การสำรวจมี วิธีดำเนินการคือใช้การดำเนินการในรูปแบบของการประเมินแบบ CIPP Model เกี่ยวกับบริบท ชุมชน ระบบปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตของกองทุนหมู่บ้านวิธีเก็บข้อมูลใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสังเกต สัมภาษณ์ และการสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ใน การเก็บข้อมูลใช้แบบการเก็บข้อมูลตามแบบรายงาน (บร.1 – บร.12) ซึ่งทำการเก็บข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากสมาชิกใน หมู่บ้าน ผู้นำชุมชน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สมาชิกกองทุนและเจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลใช้รูปแบบการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ ซึ่งเป็นผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ โครงการกองทุนหมู่บ้านมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพซึ่งในปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 100 ราย แต่ปล่อยให้สูญไป 85 ราย แบ่งออกเป็น การกู้ยืมทางด้านการเกษตร เลี้ยงสัตว์ อุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การทำผู้ห่มนวน ปลูกหมอน ที่นอน การทำเฟอร์นิเจอร์ เป็นจำนวนเงินทั้งหมด 960,000 บาท และเป็นเงินฉุกเฉินในหมู่บ้านอีก 40,000 บาท

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
 ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา.....หนพ ผ่านศ ทีเกาะ.....

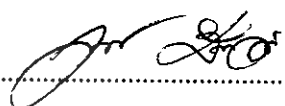
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา.....

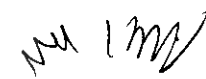
หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตร บัณฑิตสาขาการจัดการและ
การประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(อาจารย์ อารักษ์ ชีรอำพน)

กรรมการสอบ

.....
(อาจารย์ ดร. โสภณ วงศ์แก้ว)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการ
และการประเมินโครงการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงพร ทาเจริญศักดิ์)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิตติกรรมประกาศ

เนื่องด้วยตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการประเมินโครงการตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา เวลาระยะศึกษา 10 เดือน แบ่งออกเป็น การศึกษาภาคทฤษฎี 20 % และปฏิบัติงานภาคสนาม 80 % โดยเริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2544 จนถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2545 สถานที่ปฏิบัติงานคือหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ ตำบลพุดซา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในโครงการที่ได้ปฏิบัติงานคือ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตลอดจนการประกอบอาชีพความเป็นอยู่ของคนในชุมชน วัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น นำผลการศึกษาที่ได้นำมาเขียนเป็นสารนิพนธ์ ซึ่ง สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา ให้ความรู้ และคำแนะนำจากหลายท่าน โดยเฉพาะ อาจารย์อารักษ์ ธีรอำพน อาจารย์ ประคอง ส่งเสริม อาจารย์ที่ปรึกษาดำบลพุดซา รองศาสตราจารย์ ดร. ขวัญกมล กลิ่นศรีสุข อาจารย์ที่ปรึกษาประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสำนักเทคโนโลยีสังคมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลืออย่างดียิ่งทั้งในด้านวิชาการ ด้านการดำเนินงานวิจัย ซึ่งเป็นผู้ช่วยให้ข้อมูลทางด้านวิชาการเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนในการอนุเคราะห์ข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นายอนันต์ ใจทน ประธานกองทุนบ้านหนองยารักษ์เหนือ คณะกรรมการหมู่บ้านทุกคนคณะกรรมการกลุ่มต่าง ๆ รวมทั้งชาวบ้านหนองยารักษ์เหนือ หมู่ที่ 17 ตำบลพุดซา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เจ้าหน้าที่ที่อนามัยหนองยารักษ์ เจ้าหน้าที่พัฒนาการอำเภอเมืองนครราชสีมา ซึ่งให้ข้อมูลในการค้นคว้าเป็นอย่างดี ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ให้การอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดี ตลอดจนมา จนทำให้ผู้วิจัยประสบผลสำเร็จในชีวิต

ผู้เขียนหวังว่าสารนิพนธ์ฉบับนี้จะมีประโยชน์ในการวางแผนแนวทางแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือและทำการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

.....

(นายอำนาจ ทีเกาะ)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
หน้าอำนวยการ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญแผนภาพ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	2
กรอบแนวคิดทฤษฎี	2 - 7
วิธีการศึกษาและดำเนินการ	7 - 8
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	
- นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์	10 - 11
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี	11 - 14
- แบบติดตามสังเกตการ	14 - 15
- แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อม	15 - 16
- ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	16 - 19
- การพิจารณาเงินกู้	19 - 21
- หลักการประเมิน โครงการประเมินชีพโมเดล	21 - 23
- การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ	23 - 24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ	
- วิธีการประเมินโครงการแบบ CIPP หน่วยระบบ A,B	25 - 31
- ตัวแปร ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ	31 - 43
- การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ประเมินผล	43 - 44
- การวิเคราะห์ข้อมูล	44 - 45
บทที่ 4 ผลการประเมินโครงการ	
1. บริบทระดับประเทศ	46 - 48
2. บริบทระดับท้องถิ่น	49 - 52
ผลการประเมินโครงการโดยรวม	
1. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าหน่วยระบบ A และ B	53 - 56
2. ผลการประเมินกระบวนการหน่วยระบบ A และ B...	57 - 60
3. ผลการประเมินผลผลิตหน่วยระบบ A และ B	60 - 63
ผลการประเมินเทคนิควิธีการทำธุรกิจผู้กู้	63 - 64
สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์	64 - 67
บทที่ 5 สรุปอภิปรายและข้อเสนอแนะ	
- วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	68
- วิธีดำเนินการ	68 - 69
- ผลการดำเนินการ	69 - 72
อภิปรายผลการสรุป	
- บริบทของหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ	72
- ความเข้มแข็งของหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ	72
- การประสบความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ	72
- การบริหารกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ	73
- แนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ	
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของรัฐบาล.....	73

ข้อเสนอแนะ

74

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แผนที่อำเภอและแผนที่หมู่บ้าน

ภาคผนวก ข.

ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกองทุน

แบบรายงาน (บร.1 – บร.12)

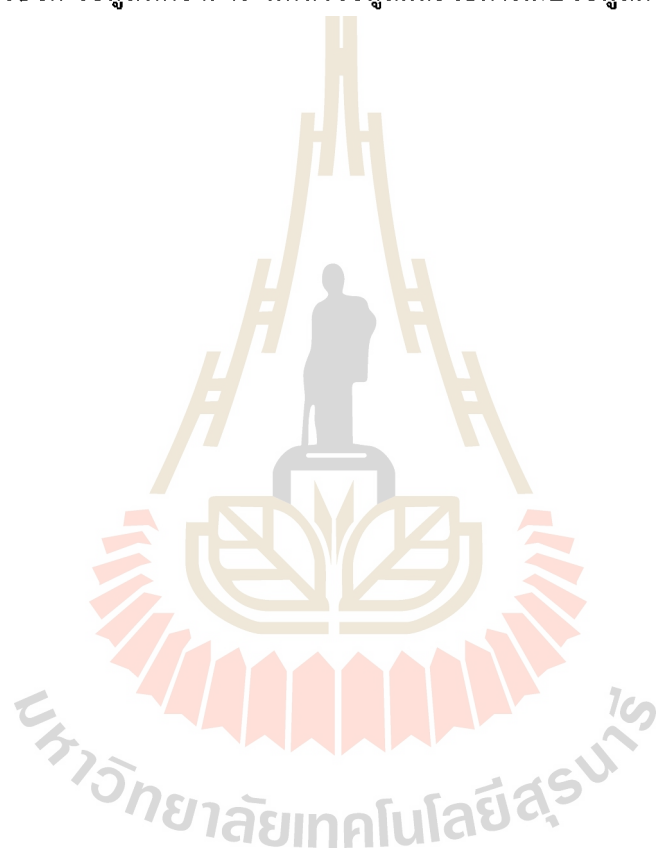
สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1. ระบบการทำงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	27

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. รูปแบบการประเมินแบบ CIPP กับการประเมินกองทุนหมู่บ้าน.....	29 - 30
2. ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท	32 - 43

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

สารนิพนธ์จัดทำขึ้นเพื่อทำการค้นคว้าสภาพทั่วไปจากอดีตจนถึงปัจจุบันทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ประเพณี ที่สืบทอดต่อกันมาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน รวมไปถึงปัญหาในด้านต่างๆ ของหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือมีพื้นที่ราบสลับกับพื้นที่เนิน ลักษณะส่วนใหญ่เป็นดินทรายปนดินเหนียว ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพเกี่ยวกับเกษตรกรรม เช่น การทำนา ทำสวนหลังฤดูเก็บเกี่ยว อุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การทำผ้าห่ม ผ้านวม ปลูกหมอน ที่นอน เป็นต้น ซึ่งในอดีตในการประกอบอาชีพของคนในหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ แทบจะไม่ใช้เงินในการลงทุน เช่น การทำนา ก็ใช้วิธีวานคนในหมู่บ้าน (คือการขอแรงกันเองในหมู่บ้าน) ฝูหรือยาม่าแมลงก็ไม่สิ้นเปลือง อุตสาหกรรมในครัวเรือนก็หาวัตถุดิบพอหาได้จากธรรมชาติ เช่น หาได้จากต้นจิว เพื่อใช้แทนใยสังเคราะห์ที่ใช้ในปัจจุบัน

แต่ในปัจจุบันจะเห็นว่าในการประกอบอาชีพในแต่ละอย่างต้องมีเงินทุน ถ้าไม่มีทุนต้องเป็นลูกน้องหรือรับจ้างตลอดไป ดังนั้นรัฐบาลได้มองลงมาตรงจุดนี้เห็นว่า ถ้ารัฐจัดสรรเงินให้เราใช้ทุนหรือมีทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน ดังนั้นรัฐบาลได้จัดตั้งโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของคนในชุมชน ซึ่งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นใช้สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประเพณีในด้านต่าง ๆ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพในการเสริมสร้างผู้นำในชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง ให้เกิดการพัฒนายั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นรากฐานของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต ซึ่งกองทุนหมู่บ้านยังให้คนในชุมชนมีทุนมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อก้าวไปสู่ระบบเศรษฐกิจ จากความพร้อมของคนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของคนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือได้รับอนุมัติให้ตั้งกองทุนหมู่บ้าน รับการจัดสรร โอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้ว ก็จะดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

จากความพร้อมของหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ ต.อ.จ ที่ได้รับการจัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จ และได้รับการอนุมัติให้ตั้งกองทุนและ ได้รับการจัดสรรโอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้าน และได้ดำเนินการบริหารจัดการกองทุนไปแล้วนั้นซึ่งมีความสำคัญและควรมีการติดตามประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้น สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ ดังกล่าวข้างต้นมากน้อยเพียงใด มีจุดเด่น จุดอ่อน อะไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อจะเป็นข้อมูลพื้นฐาน และแนวทางในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนากองทุนหมู่บ้านไปสู่ความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจ สังคม อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และคณะกรรมการกองทุนในหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ

1. เพื่อค้นคว้าตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนใน ทศนะคติของคนในชุมชน บ้านหนองยารักษ์เหนือ

2. เพื่อทราบถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ภายในหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือหลังมีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในหมู่บ้าน

3. เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานในด้านต่าง ๆ ภายในหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ เช่น ในด้านเศรษฐกิจ สังคม การปกครอง และสภาวะแวดล้อมของคนในชุมชน

4. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลดีในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและปัจจัยด้านลบที่ทำให้เกิดปัญหา

3. กรอบแนวคิดทฤษฎี

3.1 แนวคิดและรูปแบบการประเมินของครอนมาก คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการใช้ข้อมูลนั้น เมื่อเกี่ยวข้องกับโครงการทางการศึกษา - ครอนมากได้เสนอวิธีการประเมินที่ใช้นอกจากทดสอบ 4 แนวคิด คือ

1. การศึกษากระบวนการ (Process Studies) เป็นการศึกษาสถานที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ที่สามารถนำมาใช้ข้อมูลเพิ่มปรับปรุงรายวิชา

2. การวัดศักยภาพของผู้เรียน (Proficiency Measurement) เป็นการพิจารณาศักยภาพของผู้เรียนตลอดเวลาที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าเมื่อสิ้นสุดกิจกรรม

3. การวัดเจตคติ (Attitude Measurement) เป็นนัยสำคัญของเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอน ที่มีแนวทางจัดผลได้อย่างหลากหลาย วิธี อาทิ การตอบแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ หรือการสังเกต เป็นต้น

4. การติดตามผล (Follow up Studies) เป็นการติดตามผลการทำงานหรือการให้ผู้เรียนได้ประเมินข้อดี ข้อจำกัดของรายวิชาว่าควรมีการปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอย่างไร

นอกจากนี้ ครอนบาค ยังได้นำเสนอรูปแบบการประเมินที่ใช้ในการเรียนการสอน Cronbach 's Goal Side EFFcot Attainment Mode ที่กำหนดหลักการว่า การประเมินโครงการด้านการเรียนการสอน ไม่ควรประเมินเฉพาะจุดมุ่งหมายของโครงการเท่านั้น แต่ควรพิจารณาผลกระทบข้างเคียงที่เกิดจากโครงการด้วย

3.2 แนวความคิดและรูปแบบการประเมินของ สกริพเวน (Scriven s Evaluation Ideologies and Model) สกริพเวน ได้กำหนดความหมายของการประเมิน การประเมิน เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูล การตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล และการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์ในการประเมิน และมีความหมายที่จะสร้างแนวคิดและรูปแบบของการประเมินที่ผสมผสานแนวคิดของไทเลอร์และครอนบาคเข้าด้วยกัน โดยจำแนกประเภทของการประเมินออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. การประเมินแบบยึดหลัก เป็นการประเมิน ที่ใช้เป้าหมายของโครงการเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาว่าการดำเนินการนั้นบรรลุเป้าหมายของโครงการ แบ่งการประเมินออกเป็น 2 ระยะคือ

- ประเมินระหว่างดำเนินการ (Formative Evaluation) มีเป้าหมายของการประเมิน เพื่อหาข้อดีข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนิน โครงการเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนิน โครงการในระยะต่อไป
- การประเมินผลรวม (Summative Evaluation) มีเป้าหมายคือ ผลผลิตที่เกิดขึ้นเมื่อโครงการสิ้นสุดแล้ว ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดคุณค่าความสำเร็จของโครงการ ที่จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงโครงการอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันให้ประสบสำเร็จเป็นอย่างดี

2. การประเมินที่ไม่ยึดเป้าหมายเป็นหลัก เป็นการประเมินที่ไม่ได้มุ่งเน้นเฉพาะผลที่เกิดขึ้นตามเป้าหมายเท่านั้น แต่จะนำผลกระทบอื่น ๆ เข้ามาร่วมพิจารณาในการตัดสินใจ

คุณค่าด้วยระบบคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่สามารถรวบรวมข้อมูลสารสนเทศจากกลุ่มเป้าหมายที่มีความซับซ้อน ดังนั้นการประเมินแนวทางนี้ควรจะมีการออกแบบการประเมินให้มีความยืดหยุ่นในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีคุณค่า

3.3 แนวคิดการประเมินของอัลกิน (Aikin s Concet of Evaluation) การประเมิน คือ การคัดเลือก การประมวลข้อมูล การจัดระบบสารสนเทศที่มีประโยชน์ เพื่อนำเสนอข้อมูลต่อผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ หรือใช้เป็นข้อมูลในการเลือกการดำเนิน โครงการ ซึ่งได้จำแนกการประเมินตามจุดประสงค์ของการใช้ผลการประเมิน 5 ส่วน ได้แก่

1. การประเมินระบบ เพื่อกำหนดจุดประสงค์ของโครงการเพื่อเป็นการประเมินก่อนดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
 2. การประเมินวางแผนโครงการ เป็นการประเมินเพื่อหาแนวทาง หรือวิธีการที่จะส่งเสริมให้การดำเนินการโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์
 3. การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ เป็นการประเมินเพื่อพิจารณา การดำเนินโครงการเป็นไปตามแผนที่กำหนดได้หรือไม่ หรือการดำเนินการอยู่ในขั้นตอนที่ควรจะเป็นมากหรือน้อยเพียงใด
 4. การประเมิน เพื่อพัฒนางาน เป็นการประเมินเพื่อหารูปแบบ แนวทาง หรือข้อเสนอแนะในการที่จะส่งเสริมให้โครงการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินเพื่อรับรองผลงาน ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ เป็นการประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ เพื่อตรวจสอบผลผลิตกับจุดประสงค์ของโครงการ และประมวลผลเสนอแนะเพื่อรับรอง เปลี่ยนแปลงขยายหรือขยายโครงการ
- อัลกิน ได้เสนอแนวคิดการประเมินที่เป็นระบบ คือ เริ่มต้นตั้งแต่การประเมินจุดประสงค์ จนกระทั่งประเมิน เพื่อปรับปรุงโครงการ เพื่อเป็นแนวคิดพื้นฐานของโครงการแต่ยังคงขาดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน

3.4 แนวคิดการประเมินของพรอวิส (Provus s Discrepaney Evalation) การประเมินในแนวคิดของพรอวิส เป็นการกำหนดเกณฑ์ มาตรฐาน และการค้นหาช่องว่างระหว่างที่สิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อเป็นตัวชี้วัดข้อบกพร่องของโครงการ และนำรูปแบบการประเมินความสอดคล้อง ที่เป็นกระบวนการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการปฏิบัติที่เกิดขึ้นตรงกับมาตรฐานที่กำหนดทุกขั้นตอน และจะมีการพิจารณาความแตกต่างระหว่างที่เกิดขึ้นจริงกับมาตรฐาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานของโครงการให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งได้จำแนกขั้นตอนการประเมินเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การบรรยายโครงการ เพื่อศึกษารายละเอียดของโครงการที่ต้องประเมินได้แก่ ปัจจัยเบื้องต้น การบวนการและการผลิต
2. การประเมินการดำเนินโครงการ เพื่อตรวจสอบว่า การดำเนินการของโครงการเป็นอย่างไร และมีอะไรบ้างระหว่างการดำเนินการ
3. การประเมินกระบวนการโครงการ เพื่อตรวจสอบการดำเนินการของโครงการว่าได้บรรลุจุดมุ่งหมายในแต่ละส่วนมากน้อยเพียงใด
4. การประเมินผลผลิตของโครงการ เพื่อตรวจสอบผลผลิตที่เกิดขึ้นตามจุดมุ่งหมายของโครงการ
5. การประเมินค่าใช้จ่ายและผลกำไร เพื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับผลที่ได้รับว่ามีความสมเหตุสมผลกันมากน้อยเพียงใด

นอกจากนี้ สกริพเวน ได้จำแนกการประเมินออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. การประเมินคุณค่าภายใน (Intrinsic Evalogtion) เป็นการมุ่งคุณค่าของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับโครงการ อาทิ จุดประสงค์โครงสร้าง เนื้อหาหรือประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ เป็นต้นซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การประเมินเพื่อเตรียมพร้อมก่อนที่จะเริ่มดำเนินการโครงการ

2. การประเมินคุณค่า (Payff Evaluation) เป็นการประเมินในส่วนที่เป็นผลของการดำเนินโครงการมีต่อผู้รับบริการจากโครงการ

ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้นำเอาตัวแบบความคิดเชิงระบบที่เรียกว่า ชิพโมเดล (CIPR Model) มาเป็นกรอบความคิดทฤษฎีในการประเมิน

C ย่อมาจาก Context คือ บริบทของหน่วยระบบเป็น การประเมินสภาพทั่วไป ของหมู่บ้านและท้องถิ่นนั้น ๆ ประเมินก่อนดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ยกยอประเด็นปัญหาและความเหมาะสมของโครงการ รวมถึงสภาพภูมิประเทศ และประชากรของหมู่บ้าน ตลอดจนสภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไปของประเทศ และนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกองทุนด้วย

I ย่อมาจาก Input คือปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ

เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมความเพียงพอของทรัพยากร ปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ ของระบบการบริหารและระบบกิจการของผู้กู้ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ นโยบายรัฐบาล รวมถึงเทคโนโลยี และแผนการดำเนินโครงการ

P ย่อมาจาก Process คือ กระบวนการของหน่วยระบบ

เป็นกระบวนการในด้านต่าง ๆ เช่น การคัดเลือกหรือพิจารณาผู้กู้ การรับชำระหนี้ รวมไปถึงแนวทางในการดำเนินธุรกิจ การหาวัตถุดิบที่ดี เหล่านี้เป็นการประเมิน เพื่อหาข้อ

บทพระองค์ของการดำเนินการที่จัดใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้ดำเนินการในช่วงต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

P ย่อมาจาก Product คือ ผลผลิตของหน่วยระบบ

เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ รวมถึงการพิจารณาในประเด็นการ ขกเลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ ผลผลิตทั้งหมด ที่เกิดขึ้นในหน่วยระบบการบริหารจัดการ และแนะนำส่งเสริมผู้กู้ และหน่วยระบบการดำเนินกิจกรรมของผู้กู้แต่ละราย

หน่วยการประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน			
	C	I	P	P
ระดับหมู่บ้าน	C1=ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน C2=สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน C3=สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน C4=วัฒนธรรม ประเพณี C5=โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรธรรมชาติ C6=ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่มและภูมิปัญญาท้องถิ่น C7=โครงการพัฒนาที่ผ่านมา C8=ความเข้มแข็งของชุมชน	I1=นโยบายรัฐบาล ระเบียบแนวทางการปฏิบัติจากส่วนกลาง (ปรัชญา วัตถุประสงค์ หลักเกณฑ์ การประเมินความพร้อม ระเบียบต่าง ๆ...)) I2=การประชาสัมพันธ์ (ระดับประเทศ/ระดับจังหวัด/ระดับอำเภอ) I3=คณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องระดับอำเภอ I4=คณะกรรมการกองทุน(การได้มา,คุณสมบัติ) I5=การเตรียมความพร้อม/สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่คณะกรรมการกองทุน I6=เงินกองทุน 1 ล้านบาท I7=เงินทุนสะสมอื่น ๆ ตามระเบียบฯ หมวด 6 ข้อ 23(2-18) I8=บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน	PC1=การจัดทำระเบียบกองทุน (ทุกระเบียบ) PC2=การจัดทำเอกสารเพื่อขอขึ้นทะเบียนกองทุน PC3=ระบบบัญชีกองทุน PC4=กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุน PC4.1=การรับสมัคร PC4.2=การหมดสภาพ PC4.3=ประเภทสมาชิก PC4.4=การทำทะเบียนสมาชิก PC5=กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุน PC5=กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุน PC5.1=การคัดเลือกผู้กู้ PC5.2=การจัดทำเอกสารประกอบการกู้ PC5.3=การโอนเงินให้ผู้กู้ PC5.4=การรับชำระหนี้ PC6=การส่งเสริมการใช้เงินกู้ PC6.1=การแนะนำวิธีการทำธุรกิจ PC6.2=การช่วยหาตลาด	PD1=จำนวนสมาชิกกองทุน PD2=จำนวนผู้ได้เงินกู้ PD3=ยอดเงินที่ให้ผู้ PD4=จำนวนผู้ชำระเงินกู้ตามกำหนด PD5=ยอดเงินชำระคืนตามกำหนด PD6=เงินกองทุนสะสม (ความเคลื่อนไหว) ณ เดือนสิงหาคม PD7=การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ PD8=ทัศนคติของชุมชนต่อกองทุน (กรรมการ, กิจกรรมฯ) ต่อบัณฑิตกองทุน PD9=การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้ PD10=ความสามารถในการพึ่งตนเอง PD11=ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน

			<p>PC7=การตรวจสอบการใช้เงิน คู่</p> <p>PC8=การจัดทำรายงานของ คณะกรรมการและเผยแพร่ ผลดำเนินงาน</p> <p>PC9=การจัดสรรผลประโยชน์</p> <p>PC10=การสร้างเครือข่ายการ เรียนรู้ โดยนักศึกษาของ ทุนและกิจกรรมอื่นๆ</p>	
ระดับรายบุคคล (ผู้)	<p>C9=อาชีพเดิม (หลักและรอง)</p> <p>C10 =สมาชิกในครอบครัว</p> <p>C11=สภาพการอยู่อาศัย</p> <p>C12=รายได้ของครอบครัว</p> <p>C13=หนี้สินของครอบครัว</p>	<p>I9=จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ</p> <p>I10=จำนวนเงินลงทุนนอก เหนือจากเงินกู้</p> <p>I11=สถานที่ในการประกอบ อาชีพ</p> <p>I12=วัสดุอุปกรณ์</p> <p>I13=ความรู้และทักษะในการ ประกอบอาชีพ</p> <p>I14=จำนวนแรงงาน</p> <p>I15=วัตถุประสงค์</p>	<p>PC11=การใช้จ่ายเงินคู่</p> <p>PC12=การหาความรู้เพิ่มเติม</p> <p>PC13=การหาตลาด</p> <p>PC14=การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน</p>	<p>PD 12=ผลที่ได้ ตาม วัตถุประสงค์ ของการกู้</p> <p>PD12.1=ผลโดยตรง</p> <p>PD12.2=ผลโดยอ้อม</p>

4. วิธีการดำเนินการ

กำหนดวิธีการประเมินโครงการดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยอาจจะใช้วิธีสุ่มตัวอย่างในชุมชน

1.1 การสุ่มตัวอย่างเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้กับประชากรที่มีการกำหนด เป็นการสุ่มจากตัวอย่างจากความน่าจะเป็น มีโอกาสถูกสุ่มเท่า ๆ กัน อาจใช้วิธีการจับสลาก หรือการสุ่มแบบบังเอิญ

1.2 วิธีการสุ่มจากตัวอย่าง (Simple Random Sampling) เป็นวิธีการสุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้กับประชากรที่มีการกำหนดลำดับที่ไว้แล้ว ใช้อัตราส่วนระหว่างจำนวนประชากรกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นช่วงของการสุ่ม ซึ่งในการสุ่มแต่ละครั้งต้องทิ้งระยะให้เท่า ๆ กัน

1.3 การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Clusten Random Sampting) เป็นวิธีการสุ่ม / เลือกกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่ม ๆตามพื้นที่ แต่ละกลุ่มอาจจะมีสมาชิกในกลุ่มที่มีลักษณะหลากหลายอาชีพ แต่ในภาพรวมของกลุ่มก็น่าจะใกล้เคียงกัน

1.4 การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นวิธีการสุ่ม / เลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างที่เข้ากัน

2. การกำหนดตัวอย่าง และเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง เป็นกระบวนการได้มาของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรทั้งหมด องค์ประกอบที่ต้องศึกษาเพื่อให้เกิดการสุ่มตัวอย่างที่ดีคือ

2.1 ประชากร (Population) หมายถึง สมาชิกของกลุ่มเป้าหมายของการดำเนินโครงการที่ผู้ประเมินจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบทุกเรื่อง

2.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นวิธีการสุ่มสมาชิกบางส่วนของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรในการเก็บข้อมูลเนื่องจากต้องการประหยัดเวลา และงบประมาณที่ต้องใช้เป็นจำนวนมากในการเก็บข้อมูลประชากร

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการใด ๆ การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนที่ให้ข้อมูลที่มีคุณภาพที่สามารถนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และมีความสอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลแต่ละประเภทด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องมีความเหมาะสม กับการใช้รวบรวมข้อมูลที่มีลักษณะแตกต่างกัน จำแนกดังนี้

1. แบบทดสอบ (Test) เป็นชุดของข้อคำถามที่เป็นตัวแทนของพฤติกรรมที่ต้องการทดสอบ ทั้งทางด้าน สติปัญญา อารมณ์ และพฤติกรรม ในด้านต่าง ๆ
2. แบบสอบถาม (Questionaive) แบบสอบถาม เป็นรายการคำถามที่จัดส่งให้กลุ่มเป้าหมายได้ ตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการถาม อาจเป็นข้อเท็จจริง ความคิดเห็นความรู้สึก
3. แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการข้อมูลเชิงลึก เช่น จากกลุ่มเป้าหมายผู้ไม่รู้หนังสือ ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลค่อนข้างมาก เพราะต้องใช้เวลาในการเก็บข้อมูลแต่ละคนค่อนข้างนาน
4. แบบสังเกต (Observation) เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการสังเกตพฤติกรรม หรือ ปฏิกริยาของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการสังเกต โดยจะต้องมีการบันทึกข้อมูลทันทีที่สังเกตเห็นเหตุการณ์นั้น ๆ

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

1. เพื่อให้ทราบถึงสภาพทั่ว ๆ ไป สภาพทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ของหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ
2. เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองรวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ทราบกระบวนการดำเนินงานของ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด
4. เมื่อนำเสนอแนวคิดและมีประโยชน์กับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
5. เพื่อให้ทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนเมืองในทัศนะของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายและทราบข้อมูลระดับความเข้มแข็งของชุมชนและตัวชี้วัดที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด
6. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองให้พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนโดยกระบวนการศึกษาบัณฑิต เพื่อเข้าไปช่วยเหลือส่งเสริมการพัฒนาและติดตามประเมินผลนโยบาย กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

คำนำ

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จากความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั่วประเทศ ได้รับการอนุมัติให้ตั้งกองทุนมีการจัดสรรเงินและโอนเข้าหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้ว ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การบริหารกองทุนมีประสิทธิภาพ สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงมีการสนับสนุนให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยให้ทุนการศึกษาแก่บัณฑิต เพื่อแสดงว่าหลักวิชาการด้านเนื้อหาสาระและหลักวิชาด้านเทคนิค วิธีการประเมินที่จะนำไปใช้ในการประเมินครั้งนี้มีความถูกต้องและมีความสมเหตุสมผลในทางวิชาการ หลักวิชาด้านเนื้อหาสาระและประเด็นเทคนิคการประเมินดังกล่าวมี

1. นโยบายหลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

รัฐมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อใช้สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการบริหารกองทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้นำชุมชน ซึ่งจะรวมไปถึงด้านสังคม เศรษฐกิจและสังคม ทำให้มีการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจอันเป็นรากฐานของประเทศ รวมทั้งเป็นรากฐานของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นโยบายจะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยองค์ประกอบ 4 ประการคือ

1. ความพร้อมของหมู่บ้าน และชุมชนเมือง โดยประเมินความพร้อมต่าง ๆ

ดังนี้

- การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน
- คุณสมบัติของกรรมการกองทุน

- ความรู้ ประสบการณ์ และความมั่นใจการบริหารกองทุนของคณะกรรมการกองทุน
- ระเบียบ ข้อบังคับ ในการดำเนินการกองทุน
- การมีส่วนร่วมของชาวบ้าน หรือสมาชิกในการจัดตั้งกองทุน
- การปฏิบัติของสมาชิกตามระเบียบ และข้อบังคับของกองทุน
- การเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุน

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีดังนี้

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในการจัดระบบและบริหารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการการเงินกองทุนของตนเอง
3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา
4. กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากฐานของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต
5. เสริมสร้างศักยภาพ และความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

1.4 ระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีระเบียบที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ระเบียบสำนักงานนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. 2544
3. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ระเบียบสำนักงานนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. 2544 ประกอบด้วย

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนและชุมชนเมือง เห็นความมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อให้มีอำนาจและหน้าที่ในการวางนโยบาย และแผนงานในการจัดตั้งและบริหารกองทุนและชุมชนเมือง เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนดังกล่าว เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา

อาศัยอำนาจตามมาตรา 11 (8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 นายกรัฐมนตรี โดยอำนาจเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2545”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือ ซึ่งขัดหรือขัดแย้งระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง” หมายความว่า กองทุนในระดับชาติ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้าน อีกทั้งชุมชนเมือง ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นหมู่บ้านตามระเบียบนี้

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร เมือง พัทยา เทศบาล ในเขตปกครองท้องที่พิเศษ และชุมชนอื่น ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 5 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งชุด เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองนายก

รัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้เป็นรองประธานคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เลขาธิการรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 3 คนให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อยไม่เกิน 3 คน แต่ไม่เกิน 7 คน

ข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีก

ในกรณีที่คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน หรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

หมวดที่ 2

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 13 ให้สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในสำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 15 สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
- (2) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะกรรมการอนุกรรมการ
- (3) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน

- (4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน
- (5) ดำเนินการประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุนและแนวทางในการบริหารกองทุน
- (6) จัดให้มีหรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
- (7) พิจารณาตัวเงินต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและการจัดตั้งกองทุน
- (8) ให้มีการสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานต่อกองทุน
- (9) ดำเนินงานหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุนและรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
- (10) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานต่อคณะกรรมการ
- (11) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เนื่องจากกระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 หมวด 9 บทเฉพาะกาล ข้อ 41 ซึ่งกล่าวว่า

1. เปิดเวทีชาวบ้านในการดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยผู้มาประชุมจะต้องเป็นหัวหน้าครัวเรือนจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน ทั้งนี้หัวหน้าครัวเรือนอาจมอบหมายให้คนในครัวเรือนเข้าประชุมแทนได้

2. การคัดเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้านให้เป็นไปตามมติของเวทีชาวบ้าน แต่ละกองทุนจะต้องคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนไม่น้อยกว่า 9 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วย กรรมการทั้งชายและหญิงในสัดส่วนเท่ากัน ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวจะเป็นบุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้าน

คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มิชื่อในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลา ไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน
 2. เป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์
 3. ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และไม่มีประวัติเสียด้านการเงิน ตลอดจนจหนักมั่นในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
 4. ไม่เป็นบุคคลล้มละลายคนไร้ความสามารถ เปรียบเสมือนคนไร้ความสามารถ
 5. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
 6. ไม่เคยต้องคำพิพากษาสูงสุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สิ้นและความผิดฐานบุกรุก
 7. ไม่เคยถูกออก ปลดให้ออก หรือไต่ถามจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหน่วยงานรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ราชการ องค์กรหรือหน่วยงานที่สังกัด
 8. ไม่เป็นผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิ์ตามมาตรา 68 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540
 9. ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุน เนื่องจากคณะกรรมการกองทุนมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่และที่ประชุมสมาชิกมีมติด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมในด้านต่างๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามสภาพความเป็นจริง สำหรับหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องมีความพร้อมในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน ได้แก่ จำนวนประชากร จำนวนครัวเรือน อาชีพของประชากรในหมู่บ้านผลผลิตในด้านต่าง ๆ ของประชากรในหมู่บ้าน ช่องทางการจัดจำหน่ายผลผลิตของหมู่บ้านรายได้เฉลี่ยของประชากรในหมู่บ้าน
2. การได้มาซึ่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งได้แก่ จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุมวิธีการคัดเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้าน วัดที่คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

คุณสมบัติที่ครบถ้วนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ผ่านการประเมิน รายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจำนวน 15 คน และรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและที่ปรึกษาจำนวน 6 คน

3. มีระเบียบข้อบังคับสำหรับใช้ดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งกำหนดขึ้นโดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและประชาชนในหมู่บ้าน

4. ทุนดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมกับกองทุนหมู่บ้าน ในรูปของการถือหุ้น เงินออมสัจจะรายเดือน ค่าธรรมเนียม

5. วิธีการในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งได้แก่ การกระจายผลประโยชน์อย่างต่อเนื่อง มีการหมุนเวียนเงินอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมที่ให้กู้ยืม หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเงินกู้ วิธีการดำเนินการควบคุมและการติดตามเงินกู้ วิธีการป้องกันการเสี่ยงภัยในการให้กู้ วิธีแก้ไขปัญหาในกรณีที่สมาชิกได้รับเงินกู้ไปแล้วไม่ส่งคืนตามสัญญา การจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน

5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

5.1 ที่ตั้งของกองทุนและชุมชนเมืองของชุมชนบ้านหนองยารักษ์เหนือตั้งอยู่บ้านเลขที่ 62 หมู่ 17 ต. พุดซา อ. เมือง จ. นครราชสีมา

5.2 วัตถุประสงค์เพื่อให้การบริหารกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ ซึ่งก่อตั้งขึ้น เพื่อส่งเสริมและสร้างนิสัยการออม เสียสละ เอื้ออาทร และไปด้วยความคล่องตัว มีประสิทธิภาพรวมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวม

5.3 แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังนี้

- เงินที่ได้รับจัดสรรกับคณะกรรมการ
- เงินกู้ยืม
- ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากเงินกองทุน
- ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
- เงินค่าหุ้น
- เงินฝากจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุนได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพันหรือภาระติดพันอื่นใด

5.4 คุณสมบัติของสมาชิก

- เป็นผู้ที่พำนักพักพิง และมีชื่ออยู่ในบ้านหนองยารักษ์เหนือ และอาศัยอยู่เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหกเดือน ก่อนการจัดตั้งกองทุน

- เป็นผู้ที่มีอุปนิสัยดีงาม มีความรู้ความเข้าใจเห็นชอบด้วยหลักการของกองทุน และสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน
- เป็นผู้ที่คณะกรรมการเห็นชอบและมีมติให้เป็นสมาชิก
- อุดมคติ เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นหลัก
- มีเงินฝากสัจจะ และถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น แต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน
- มีอายุยี่สิบปีขึ้นไป

5.5 การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- ยื่นคำขอสมัครสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน โดยสามารถสมัครสมาชิกในลักษณะปัจเจกบุคคลหรือกลุ่ม หรือกลุ่มองค์กรชุมชน แล้วแต่ความสมัครใจของสมาชิก แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ต้องขึ้นอยู่กับคณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

5.6 การพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก

- ตาย
- ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
- วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
- ที่ประชุมใหญ่ สมาชิกมีมติให้ออกเสียงสองในสามของผู้เข้าร่วมประชุม
- จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุน หรือแสดงตนเป็นปรปักษ์ และไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด ๆ
- จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครสมาชิก
- นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วยกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ คณะกรรมการกองทุนจะจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระภายในระยะเวลา 30 วัน

บทบาทหน้าที่ของสมาชิก

1. ในฐานะของผู้กู้สมาชิกต้องคิด และวิเคราะห์แผนกิจกรรมหรือโครงการของตัวเองหรือกลุ่มคณะกรรมการและสมาชิกคนอื่น ๆ รับทราบ และเห็นว่า กิจกรรมหรือโครงการนั้น ๆ สามารถสร้างกำไรให้แก่ตนเองหรือกลุ่ม ได้อย่างไรบ้างระบุให้ชัดเจน

2. ในฐานะผู้ออมเงิน กับกองทุนหมู่บ้าน สมาชิกต้องมีสัจจะในการส่งเงินออมให้กับกองทุนหมู่บ้านการสะสมเงินนี้จะช่วยให้สมาชิกมีเงินเก็บสะสมที่มั่นคง และอาจเป็นสวัสดิการที่มั่นคงในอนาคต

3. ในฐานะผู้ร่วมใช้เงินของแผ่นดิน สมาชิกต้องทำหน้าที่ร่วมติดตาม ตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินของกองทุน ซึ่งอาจใช้เวทีประชุมประจำเดือนของหมู่บ้านรายงานสถานะการเงินของกองทุน

คณะกรรมการกองทุนมีหน้าที่ดังนี้

1. บริหารจัดการกองทุน ตรวจสอบ กำกับดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน

2. ออกระเบียบข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารกองทุน

3. รับสมาชิกและจัดทำระเบียบให้สมาชิก

4. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดหรือมอบหมาย

ประธานกรรมการกองทุนมีอำนาจ หน้าที่ดังนี้

1. ประธานในการประชุมคณะกรรมการกองทุน
2. เรียกประชุมคณะกรรมการกองทุน
3. แต่งตั้งคณะกรรมการกองทุน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามมติ หรือตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย

4. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามข้อบังคับและมติของคณะกรรมการกองทุน

รายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ

1. นายอนันท์	ใจทน	ตำแหน่ง	ประธานกองทุน
2. นายสายันต์	लगพิมาย	ตำแหน่ง	รองประธาน
3. นายธงชัย	ตอมพุดซา	ตำแหน่ง	รองประธาน
4. นางบังอร	ชูปุดซา	ตำแหน่ง	เหรัญญิก
5. นางสงกรานต์	ตอมพุดซา	ตำแหน่ง	บ.ช เหรัญญิก
6. นางเรไร	เชิดพุดซา	ตำแหน่ง	เลขานุการ
7. นายเตี้ยม	จงคล้ายกลาง	ตำแหน่ง	ประชาสัมพันธ์
8. นายสนั่น	แคว้นพุดซา	ตำแหน่ง	ตรวจสอบภายใน
9. นายสมหวัง	เรียงสันเทียะ	ตำแหน่ง	กรรมการ
10. นางทองมี	กลมกล่อม	ตำแหน่ง	กรรมการ
11. นางกะรีย	โอดกระโทก	ตำแหน่ง	กรรมการ

12. น.ส. กรรณิการ์	สวยกลาง	ตำแหน่ง	กรรมการ
13. นางจำรัส	คชพันธ์	ตำแหน่ง	กรรมการ
14. นายสมศักดิ์	เกิดหมื่นไวย์	ตำแหน่ง	กรรมการ
15. นายบุญโถม	ทางพุดชา	ตำแหน่ง	กรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายอินทร์	ต่ายพุดชา	ตำแหน่ง	ผู้ทรงคุณวุฒิ
2. นายทองพูน	ตอมพุดชา	ตำแหน่ง	ผู้ทรงคุณวุฒิ
3. นายน้อย	สวยกลาง	ตำแหน่ง	ผู้ทรงคุณวุฒิ
4. นายบุญเลิศ	โนน โลกสูง	ตำแหน่ง	ที่ปรึกษา
5. จ.ส.อ.อนุกุล	เชิดพุดชา	ตำแหน่ง	ที่ปรึกษา
6. นายอ่อน	ลอยสนั่น	ตำแหน่ง	ที่ปรึกษา
7. นายบุญสว่าง	บุญเกิด	ตำแหน่ง	ที่ปรึกษา
8. นายโกมล	อินทรีย์อ่อน	ตำแหน่ง	ที่ปรึกษา

6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้ที่คณะกรรมการต้องดำเนินการตามระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 หมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองซึ่งมีหลักเกณฑ์พิจารณาให้กู้ยืมดังนี้

1. สมาชิกที่ขอกู้ยืมเงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้ โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุน ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

2. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินสองหมื่นบาท ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนอนุมัติเห็นควรอนุมัติเงินรายหนึ่งเกินสองหมื่นบาท ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาทส่วนกรณีอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉินให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

3. ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติให้อนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอกทั้งหมดหรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงินตลอดจนเงื่อนไขและรายการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ธนาคารและผู้ขอกู้โดยเร็ว

4. คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

5. สมาชิกซึ่งที่ประชุมมีมติให้พ้นจากสมาชิกห้ามมิให้สมัครเป็นสมาชิกของกองทุนเป็นระยะเวลาสองปี

6. การกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นของจากที่ประชุมสมาชิก

7. การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย

เกณฑ์ในการพิจารณาเงินกู้กองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ

1. ต้องเป็นสมาชิกกองทุน
2. ต้องถือหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้น แต่ต้องไม่เกิน 1 ใน 5 ของหุ้นทั้งหมด และส่งเงิน
สัจจะอย่างต่อเนื่อง

3. สมาชิกต้องมีความขยันหมั่นเพียรในการประกอบอาชีพและช่วยเหลือสังคม
อย่างต่อเนื่อง

4. โครงการที่ขอกู้ต้องดำเนินการได้จริงและมีความเป็นไปได้สูง

5. ประเภทการกู้ยืม สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินต่อคณะกรรมการกองทุน เพื่อนำ
ไปใช้จ่ายในกิจกรรมดังต่อไปนี้

- การพัฒนาอาชีพ
- การสร้างงาน
- การสร้าง และ/ หรือ เพิ่มรายได้
- บรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วนของสมาชิก

6. วงเงินกู้ให้สมาชิกรายหนึ่งวงเงินไม่เกินสองหมื่นบาท ในกรณีที่คณะกรรมการ
กองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งรายใดเกินสองหมื่นบาท คณะกรรมการกองทุนจะเรียก
ประชุมสมาชิก เพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินห้า
หมื่นบาท และต้องนำหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ด้วย

โครงการที่สมาชิกยื่นกู้เพื่อขอบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน ต้องเป็นการกู้เฉพาะ
กรณีที่เป็นหรือมีประโยชน์ ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควรแต่จะให้ผู้ หรือเพื่อใช้จ่าย
อย่างสุรุ่ยสุร่าย หรือเก้งก้างไม่ได้ ในวงเงินรายละไม่เกิน 1,500 – 3,000 บาท

7. การดำเนินการตามโครงการที่ขอกู้และจัดทำรายงาน สมาชิกต้องดำเนินโครงการที่ขอกู้ให้สำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และจัดทำรายงานความก้าวหน้าตามแบบรายงานที่คณะกรรมการกำหนด

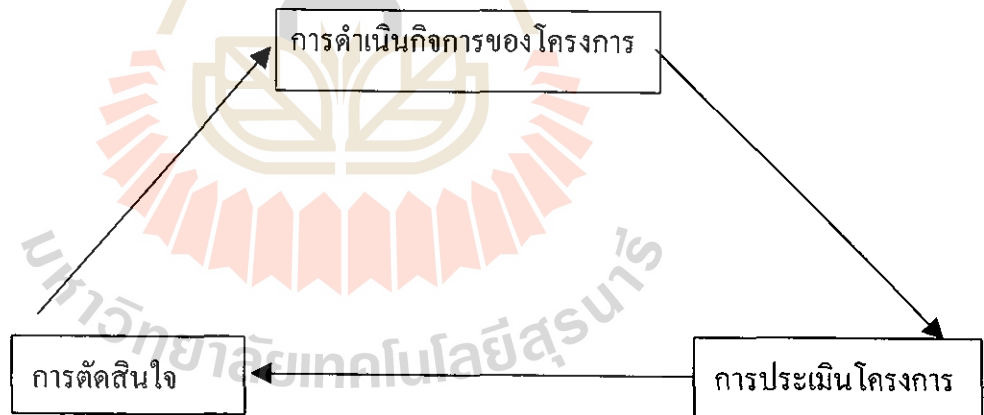
8. การทำสัญญา เงินกู้ทุกประเภทต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการกองทุนตามแบบและเงื่อนไขกำหนด

9. หลักประกันเงินกู้ เงินกู้ทุกประเภทต้องให้สมาชิกของกองทุนจำนวน 2 คน เป็นผู้ค้ำประกัน หรืออาจใช้หลักทรัพย์อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรก็ได้

7. หลักการประเมินโครงการแบบการประเมินแบบซิฟฟ์โมเดล

รูปแบบการประเมินแบบซิฟฟ์โมเดล (สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสถาบันราชภัฏกระทรวงศึกษาธิการ สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย, 2545 : 89 – 91)

แนวความคิดและรูปแบบการประเมินของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) สตัฟเฟิลบีมกล่าวว่า “ การประเมิน เป็นกระบวนการของการระบุ หรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์ เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ ” โดยมีแนวคิดพื้นฐาน คือ

แนวคิดพื้นฐานการประเมินของสตัฟเฟิลบีม

ขั้นตอนที่ 1 กำหนด หรือระบุข้อมูลที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และจัดการสารสนเทศ เพื่อนำเสนอผู้บริหาร

และสตัฟเฟิลบีม ได้กำหนดที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดชื่อของรูปแบบการประเมินว่า รูปแบบการประเมินแบบซิฟฟ์ (CIPP Model) ที่มาจากอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของประเด็นที่จะประเมิน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ เช่น สภาพภูมิอากาศ ประชากรของชุมชน สภาพเศรษฐกิจ ฯลฯ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความเพียงพอของทรัพยากร รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินการโครงการ เช่น เงินกองทุน 1 ล้านบาท สมาชิกกองทุน สถานที่ วัสดุคิป์ กำลังแรงงาน ฯลฯ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อค้นหาข้อบกพร่องของการดำเนินงาน ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินงานช่วงต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน เช่น การคัดเลือกผู้กู้ การรับชำระหนี้ การทำบัญชี การทำกิจการที่ถูกวิธี การตลาดที่ดี ฯลฯ

4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ ยกเลิกขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ เช่น กองทุนสะสม ชื่อเสียงของชุมชน รวมได้เป็นเงิน ฯลฯ

นอกจากนี้ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมินดังนี้

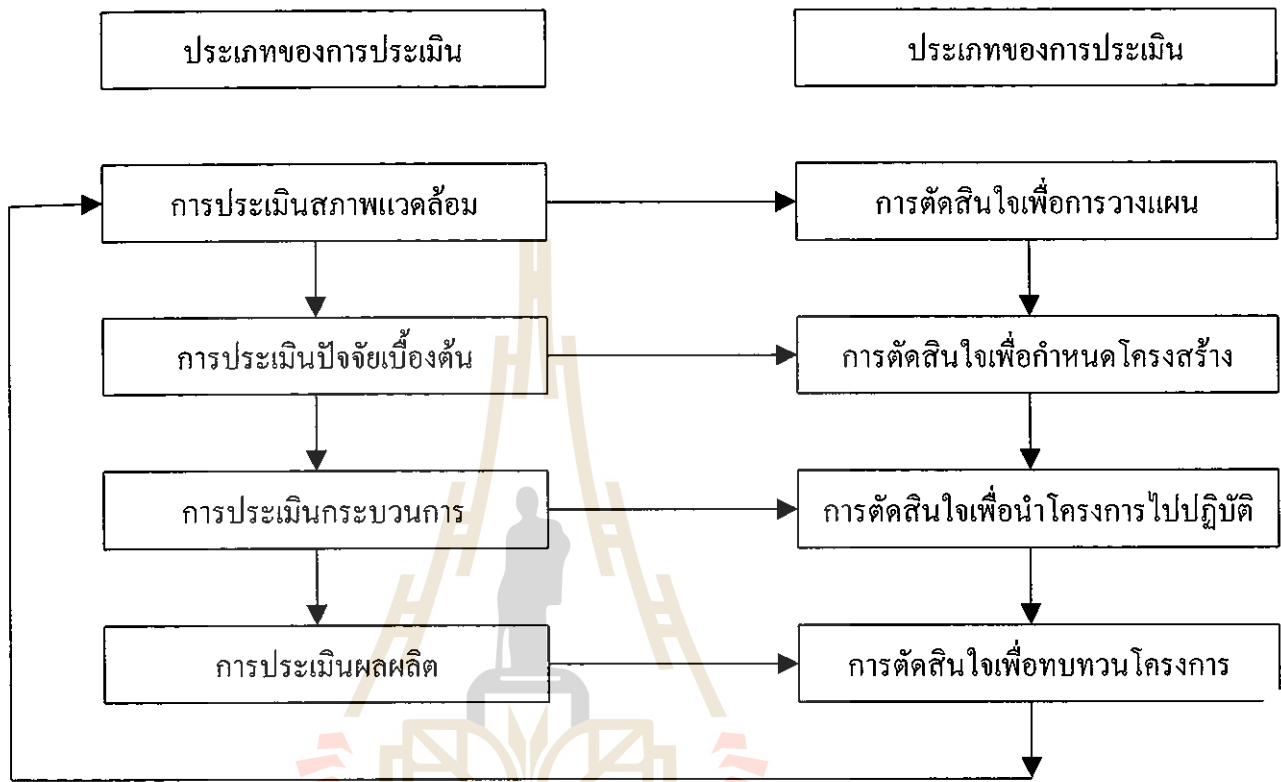
1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planing Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินการ

2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้น ที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงานและขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ

3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementing Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุบ สัมเลิก หรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

และสต๊าฟเฟิลบีมได้นำเสนอแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจและประเภทของการประเมินกับการตัดสินใจ ดังแผนภูมิที่จะแสดงต่อไปนี้

แผนภูมิแสดง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการประเมินและการตัดสินใจของ
สต๊าฟเฟิลบีม

8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการที่มุ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติกองทุนแล้วเสร็จ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่ความเข้มแข็งทางด้านสังคม และเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการสนับสนุนการศึกษาแก่บัณฑิตให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่กำหนดการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและประเมินโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด รวมถึงการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและการ

พัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือนำความรู้ ความสามารถในการวางแผนการจัดการ โครงการ และประยุกต์ความรู้สู่ท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม และอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง อีกทั้งโครงการเพิ่มประสิทธิภาพของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองยังสามารถช่วยสร้างโอกาสสำหรับบัณฑิตที่ว่างงานจำนวน 84,881 คน มีงานทำ โดยเฉพาะบัณฑิตในชนบทมีงานทำ พร้อมทั้งช่วยในการยกระดับการศึกษาของบัณฑิตให้มีทักษะในการบริหารจัดการเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นด้วย และให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองรวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้านและชุมชนเมืองอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสามารถพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน รวมทั้งเป็นภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการ ประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ เป็นการศึกษารายการณ์ เฉพาะหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ หมู่ที่ 17 ตำบลพุดซา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้ทำสารนิพนธ์ได้เข้าปฏิบัติงานตั้งแต่ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2544 ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีวิธีการดำเนินการประเมินดังนี้

1. วิธีการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการในการประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รูปแบบที่ประยุกต์ใช้ในการประเมินครั้งนี้ คือ ซิปป์โมเดล ตามกรอบแนวคิดที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยวิธีการประเมิน 4 องค์ประกอบ ทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล (ผู้รู้) ดังนี้

1. การประเมินบริบทหรือสภาพแวดล้อม Context Evaluation เป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผล เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะเน้นในด้านความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความต้องการ และเงื่อนไขที่เป็นจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น Input Evaluation เป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ความเหมาะสมของแผนงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้น โดยดูว่า ข้อมูลนั้นจะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ ซึ่งมักจะประเมินในด้านต่าง ๆ คือ

- ความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดโครงการ
- ยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ
- การได้รับการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้

3. การประเมินกระบวนการ Process Evaluation เมื่อแผนดำเนินการได้รับการอนุมัติ และลงมือทำ การประเมินกระบวนการจำเป็นต้องได้รับการเตรียมการเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ(Feedback) แก่ผู้รับผิดชอบและผู้ดำเนินการทุกลำดับขั้นตอน การประเมินกระบวนการมีวัตถุประสงค์ใหญ่ 3 ประการ คือ

- เพื่อหาข้อบกพร่องของการกระบวนการ หรือ การดำเนินการตามขั้นตอนที่ว่างไว้

- เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้ตัดสินใจวางแผนงาน
- เพื่อเป็นรายงานสะสมถึงการปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

4. การประเมินผลผลิต Product Evalvation มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดและแปลความหมายของความสำเร็จ ไม่เฉพาะเมื่อสิ้นสุดวัฏจักรของโครงการนั้น แต่ยังมีคามจำเป็นยิ่งในระหว่างการปฏิบัติตามโครงการด้วย

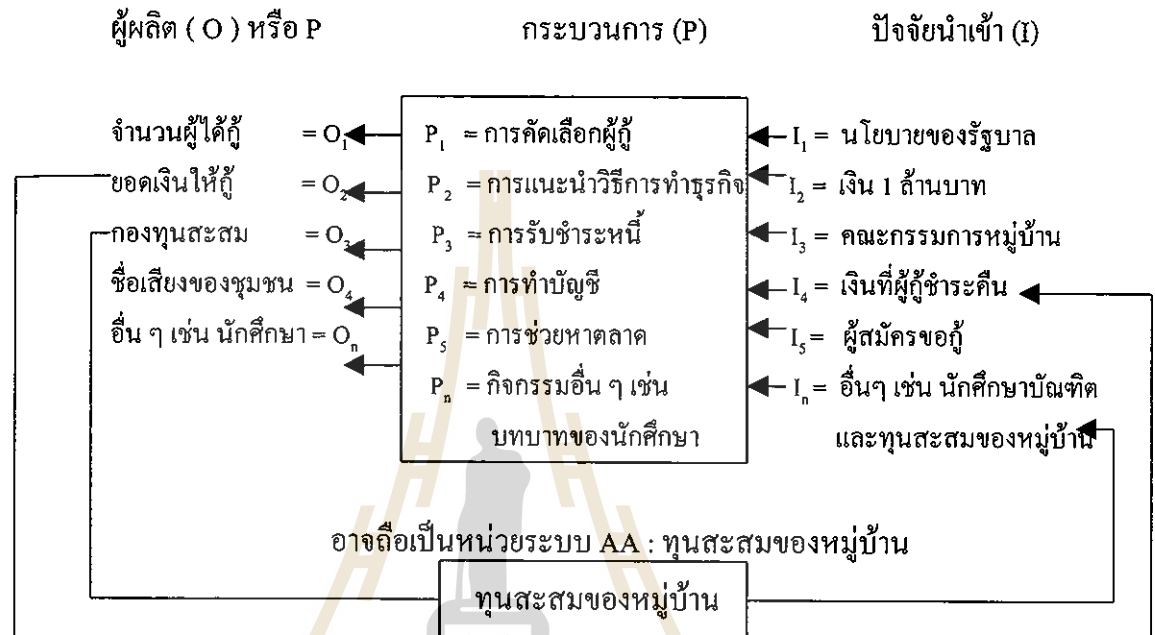
รูปแบบที่ประยุกต์ใช้ในการประเมิน CIPP Model

- การประเมินสภาพแวดล้อม เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล
- การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในระดับหมู่บ้าน และรายบุคคล
- การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการบริหารจัดการกองทุน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล

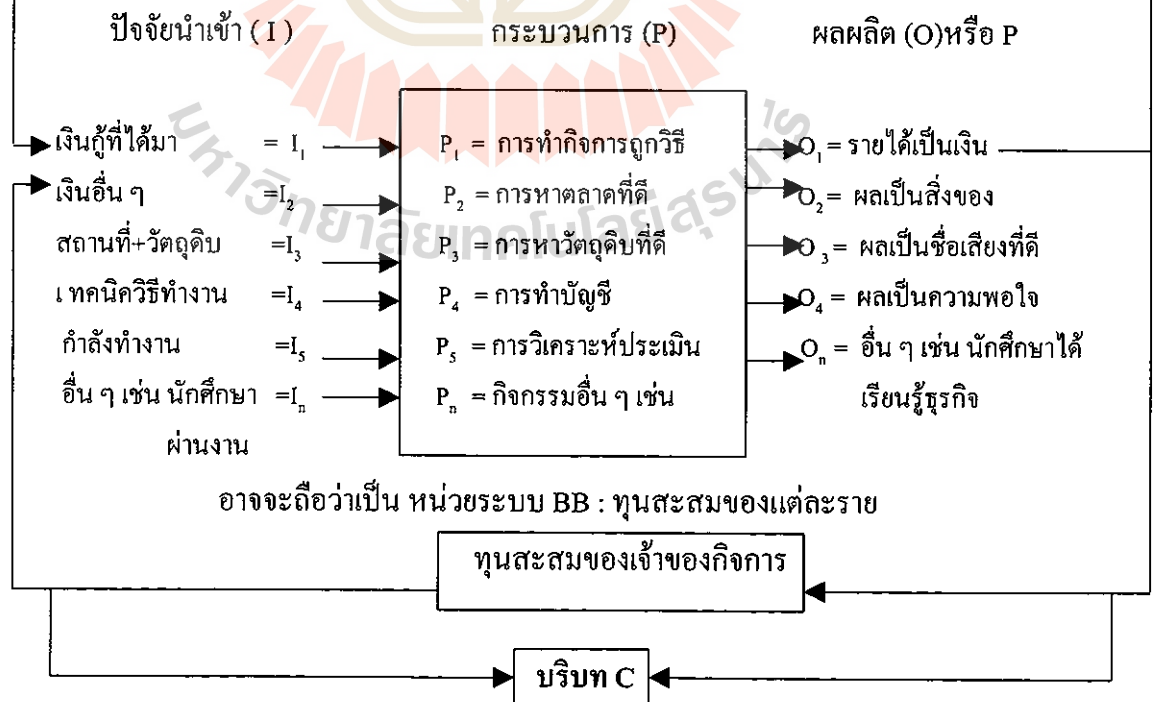

แผนภาพข้างล่างนี้ แสดงองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านในรูปแบบของ “ซิพท์โมเดล” ซึ่งมีส่วนประกอบดังนี้

หน่วยระบบ A : หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

หน่วยระบบ B : หน่วยระบบการดำเนินการของผู้กู้แต่ละราย (B1 ...Bn)

แผนภูมิที่ 1 ระบบการทำงานของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

จากแผนภูมิที่ 1 นี้ แสดงภาพโดยรวมของการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและผู้กู้จึงประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นหน่วยระบบ A ได้แก่ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำ ส่งเสริมผู้กู้โดยมีหน่วยระบบสะสมเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ AA

ส่วนที่ 2 เป็นหน่วยระบบ B ได้แก่ หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ BB

สำหรับหน่วยระบบ A มีปัจจัยนำเข้า ได้แก่ I ตามรายการต่าง ๆ ดังปรากฏในแผนภูมิมีกระบวนการทำงาน ได้แก่ P ตามรายการต่าง ๆ ดังปรากฏในแผนภูมิ และมีผลผลิต ได้แก่ O ตามรายการต่าง ๆ

หน่วยระบบ B คล้ายกับหน่วยระบบ A คือ เป็นหน่วยระบบของผู้กู้แต่ละคนมีปัจจัยนำเข้า ได้แก่ I ที่จะนำมาประกอบกิจการของผู้กู้แต่ละรายมี P คือ กระบวนการทำอาชีพตามรายการ และมี O ได้แก่ ผลผลิตตามรายการ

ความเชื่อมโยงที่สำคัญของหน่วยระบบ A และ B คือ หน่วยระบบกองทุนเป็นผู้ให้เงินกู้แก่หน่วยระบบ B และอาจช่วยหาตลาดสินค้าบางอย่าง ตลอดจนช่วยหาวิธีแนะนำดำเนินกิจการให้ได้ผลดี ส่วนหน่วยระบบ B เมื่อดำเนินการได้ผลดี ส่งคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยให้กับหน่วยระบบ A

บริบท C ในที่นี้หมายถึง บริบทของหน่วยระบบ A และ B เช่น สภาพภูมิประเทศและประชากรของชุมชน ตลอดจนสภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไปของประเทศและนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกองทุน

รูปแบบการประเมินแบบ CIPP กับการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านหนองยารักษ์เหนือ หมู่ที่ 17 ตำบลพุดซา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีรูปแบบการประเมินโดยใช้ตารางดังนี้

ตารางที่ 1 รูปแบบการประเมินแบบ CIPP กับ การประเมินกองทุนหมู่บ้าน

หน่วยระบบ A : หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ (ทุนสะสมของหมู่บ้าน)

Context		Input		Process		Product (O)	
C ₁	ประวัติความเป็นมาหมู่บ้าน	I ₁	นโยบายรัฐบาล ระเบียบ แนวทาง ปฏิบัติ (วัตถุประสงค์)	P ₁	การจัดทำระเบียบ	O ₁	จำนวนสมาชิก
C ₂	สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน	I ₂	การประชาสัมพันธ์	P ₂	การจัดทำเอกสารคำขอขึ้นทะเบียน	O ₂	จำนวนผู้ได้เงินกู้
C ₃	สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน	I ₃	คณะกรรมการระดับอำเภอที่เกี่ยวข้อง	P ₃	ระบบบัญชีกองทุน	O ₃	ยอดเงินที่ให้กู้
C ₄	วัฒนธรรม และประเพณี	I ₄	การเตรียมความพร้อม การสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อกรรมการ	P ₄	กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุน - การรับสมัคร - ประเภทสมาชิก - การทำทะเบียนสมาชิก - การหมดสภาพสมาชิก	O ₄	จำนวนผู้ชำระคืนเงินกู้ตามกำหนด
C ₅	โครงสร้างพื้นฐาน	I ₅	คณะกรรมการกองทุน	P ₅	กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุน - การคัดเลือกผู้กู้ - การจัดทำเอกสารประกอบการกู้ - การโอนเงินให้ผู้กู้ - การรับชำระหนี้	O ₅	ยอดเงินผู้ชำระคืนตามกำหนด
C ₆	ทรัพยากรธรรมชาติ	I ₆	เงินกองทุน 1 ล้านบาท	P ₆	การส่งเสริมการใช้เงิน - การแนะนำวิธีการทำธุรกิจ (บัญชี)	O ₆	กองทุนสะสม
C ₇	ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่มและภูมิปัญญาท้องถิ่น	I ₇	เงินกองทุนสะสม	P ₇	การตรวจสอบการใช้เงิน	O ₇	การใช้เงินตามวัตถุประสงค์
C ₈	โครงการพัฒนาที่ผ่านมา	I ₈	เงินที่ผู้กู้ชำระคืน	P ₈	การจัดทำรายงาน	O ₈	ทัศนคติของชุมชนต่อกองทุน

Context		Input		Process		Product (O)	
C ₉	ความเข้มแข็งของชุมชน	I ₉	บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน	P ₉	การจัดสรรผลประโยชน์	O ₉	การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้
				P ₁₀	บทบาทของนักศึกษากองทุน	O ₁₀	ความสามารถในการพึ่งพาตนเอง
						O ₁₁	ความเข้มแข็งที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน

ตารางที่ 2 รูปแบบการประเมินแบบ CIPP กับการประเมิน
หน่วยระบบ B :หน่วยการดำเนินการของผู้ดูแลราย (ทุนสะสมของแต่ละราย)

Context		Input		Process		Product (O)	
C ₁	อาชีพเดิม (หลัก/รอง) สมาชิกในครอบครัว	I ₁	จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	P ₁	การใช้จ่ายเงินกู้	O ₁	ผลที่ได้รับวัตถุประสงค์ - ผลโดยตรง - ผลโดยอ้อม
C ₂	สมาชิกในครอบครัว	I ₂	จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้	P ₂	การหาความรู้เพิ่มเติม		
C ₃	สภาพการอยู่อาศัย	I ₃	สถานที่ในการประกอบอาชีพ และ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุดิบ	P ₃	การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน		
C ₄	รายได้ของครอบครัว	I ₄	ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ				
C ₅	หนี้สินของครอบครัว	I ₅	จำนวนแรงงาน				

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กระบวนการวิจัยประกอบด้วยระเบียบวิธีการและขั้นตอนต่างๆ กระบวนการแต่ละขั้นตอนมีความสำคัญต่อการวิจัยทั้งสิ้น เรื่องที่สำคัญเรื่องหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับแผนแบบการวิจัย คือ การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเหล่านี้ล้วนเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยจะต้องทำความเข้าใจก่อนที่เริ่มต้นทำวิจัย ประชากร (Population) คือ กลุ่มทั้งหมดของสิ่งที่ต้องการศึกษาวิจัย ซึ่งอาจเป็นบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กร หน่วยการปกครอง กลุ่มตัวอย่าง (Sample or Sampling Group) คือ กลุ่มที่ถูกเลือกจากประชากรขึ้นมาเป็นตัวอย่าง เพื่อใช้เป็นตัวแทนของประชากรในการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูลสำหรับการประเมิน ได้แก่ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในบ้านหนองยารักษ์เหนือ หมู่ที่ 17 ตำบลพุดซา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีสถานภาพและบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ รวมทั้งข้าราชการ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	15 คน
2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน		
- สมาชิกที่กู้เงิน	จำนวน	85 คน
- สมาชิกที่ไม่ได้กู้เงิน	จำนวน	15 คน
3. สมาชิกหมู่บ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุน	จำนวน	7 คน
4. ผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน)	จำนวน	1 คน
5. เจ้าหน้าที่ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง (อบต.)	จำนวน	2 คน

2. ตัวแปร ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการข้อมูลตามแบบการประเมิน CIPP Model

ตัวชี้วัด Indicators หมายถึง ข้อความที่แสดงหรือระบุประเด็นที่ต้องการประเมินหรือตัวแปรที่ต้องการศึกษา จะบรรลุผลสำเร็จตามเกณฑ์เท่านั้น จะมีสภาพหรือคุณลักษณะที่ค่อนข้างเป็นรูปธรรม ซึ่งตัวชี้วัดจะมีทั้งในส่วนที่แสดงลักษณะในเชิงปริมาณ และในส่วนที่แสดงลักษณะในเชิงคุณภาพ

จากกรอบแนวคิดทฤษฎีที่ได้นำมาเสนอไว้ในบทที่ 1 เมื่อนำมากำหนดเป็นตัวชี้วัดแหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล ของการประเมินทั้ง 4 แบบ ได้แก่ บริบท ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตทั้งระดับหมู่บ้าน และรายบุคคล (ผู้กู้) ดังนี้

1. การประเมินบริบท ตามตารางที่ 1,2 ในรูปแบบการประเมินแบบ CIPP ของกองทุนหมู่บ้านซึ่งแสดงในรูปของตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการข้อมูลการประเมินบริบท

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
C ₁ ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน	1. ที่มาของชื่อหมู่บ้าน / ชุมชน 2. คนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งหมู่บ้านอพยพมาจากที่ไหน	1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน 3. ผู้นำกลุ่มอาชีพ 4. ข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้ว	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 1 2. ศึกษาจากเอกสาร
C ₂ สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน	1. ลักษณะที่ตั้งหมู่บ้าน 2. อาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านอื่น 3. แผนที่หมู่บ้าน	1. ข้อมูลจากเอกสาร 2. หมู่บ้าน 3. ผู้นำชุมชน	1. ศึกษาจากเอกสาร 2. สังเกต 3. สัมภาษณ์ 4. สืบค้น
C ₃ สภาพเศรษฐกิจ และสังคมของหมู่บ้าน	1. อาชีพหลักและอาชีพรองของชาวบ้าน 2. จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร 3. จำนวนที่ดินทำกิน 4. ร้านค้าในหมู่บ้าน 5. โรงเรียนในหมู่บ้าน	1. ผู้นำชุมชน 2. หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 1 2. สังเกต
C ₄ วัฒนธรรมประเพณี	1. จำนวนวัด / โบสถ์ 2. จำนวนพระเณร 3. จำนวนที่ดินที่กิน 4. ร้านค้าในหมู่บ้าน 5. โรงเรียนในหมู่บ้าน	1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้อาวุโส 3. ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สังเกต
C ₅ โครงสร้างพื้นฐาน	1. จำนวนและสภาพของโครงสร้าง เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ หอกระจายข่าว	1. ผู้นำชุมชน 2. หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 1 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สังเกต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C ₆ ทรัพยากรธรรมชาติ	1. จำนวนสภาพทรัพยากร เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำแร่ ฯลฯ	1. ผู้นำชุมชน 2. หมู่บ้าน 3. ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 1 2. สังเกต
C ₇ ผู้นำชุมชนการร่วม กลุ่มและภูมิปัญญาท้องถิ่น	1. ประเภทผู้นำ 2. กลุ่มและองค์กรต่างๆที่มีอยู่ในหมู่บ้าน 3. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่างๆ	1. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบบร.1 2. สังเกต
C ₈ โครงการพัฒนาที่ผ่าน มา	1. โครงการของรัฐบาล 2. โครงการของภาคเอกชน 3. โครงการที่ชาวบ้านทำ ขึ้นเอง	1. ผู้นำชุมชน 2. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 3. ข้อมูลที่บันทึกไว้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบบร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สังเกต
C ₉ ความเข้มแข็งของชุมชน	1. ความสามัคคี ความซื่อ สัตย์ 2. การช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน 3. การยกย่องคนทำความ ดี 4. โอกาสในการหาความ รู้เพิ่มเติม 5. อาชีพที่เลี้ยงครอบครัว ได้ 6. ครอบครัวอบอุ่นรัก ใคร่ ประองดอง 7. การประชุม การร่วม กลุ่ม	1. ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบบร.2 ครั้งที่ 1 (มาจากข้อมูลการ สัมภาษณ์ 30% ของ ครัวเรือนทั้งหมด)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	8. การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส		
	9. การจัดแผนงานแก้ปัญหา		
ระดับรายบุคคล			
C ₁ อาชีพเดิม	1. อาชีพหลัก / รอง 2. อุปสรรคในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11
C ₂ สมาชิกในครอบครัว	1. สมาชิกในครอบครัวและรายละเอียด เช่น จำนวน อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11
C ₃ สถานที่อยู่อาศัย	1. มีบ้านเป็นของตนเองหรือไม่	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต
C ₄ รายได้ของครอบครัว	1. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 2. ความเพียงพอของรายได้ต่อรายจ่าย	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร. 11
C ₅ หนี้สินของครอบครัวก่อนกู้เงินกองทุน	1. จำนวนหนี้สิน 2. สาเหตุของการมีหนี้ 3. แหล่งเงินกู้	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติ	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11

2. การประเมินปัจจัย ตามตารางที่ 1,2 ในรูปแบบการประเมินแบบ CIPP ของกองทุนหมู่บ้านซึ่งแสดงในรูปแบบของตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
I ₁ นโยบาย ระเบียบ แนวทาง ปฏิบัติ	1. รายละเอียดของระเบียบสำนักนายกฯ 2. รายละเอียดของระเบียบกองทุน ฯ	1. ระเบียบสำนักนายกฯ 2. ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	1. ศึกษาจากเอกสาร
I ₂ การประชาสัมพันธ์	1. ประเภทสื่อสารในการประชาสัมพันธ์ 2. เนื้อหาในการประชาสัมพันธ์	1. ผู้นำชุมชน 2. ชาวบ้าน 3. ที่ทำการกองทุน 4. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร
I ₃ คณะอนุกรรมการระดับอำเภอที่เกี่ยวข้อง	1. จำนวนคณะอนุกรรมการ 2. การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	1. พัฒนาชุมชน 2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
I ₄ การเตรียมความพร้อม การสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อกรรมการ	1. วิธีการเตรียมความพร้อม 2. เนื้อหาในการเตรียมความพร้อม 3. หน่วยงานหรือองค์กรที่ทำหน้าในการเตรียมความพร้อม	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ส่วนราชการ 3. ชาวบ้าน 4. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ชาวบ้าน บร.3 2. สัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนแห่งชาติ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
I ₅ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. จำนวน 2. คุณสมบัติ 3. วิธีการที่ได้มา 4. การพ้นจากตำแหน่ง 5. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง	3. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 4. ระเบียบของกองทุนหมู่บ้าน	2. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 3. ศึกษาจากเอกสาร
I ₆ เงินกองทุน 1 ล้านบาท	1. วันที่ได้รับอนุมัติ 2. การเก็บรักษาเงิน	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์
I ₇ เงินทุนสะสม	1. ประเภท / จำนวน/ ที่มาและการเก็บรักษาเงินทุนสะสม	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
I ₈ บัณฑิตกองทุน	1. บทบาทหน้าที่	1. บัณฑิตกองทุน 2. คู่มือนักศึกษา	1. ศึกษาตนเอง 2. ศึกษาจากเอกสาร
ระดับรายบุคคล			
I ₁ จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1. สมาชิกกองทุนที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11
I ₂ จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้	1. จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้ 2. ที่มาของเงินทุน	1. สมาชิกกองทุนที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร .11
I ₃ สถานที่ในการประกอบอาชีพและวัสดุอุปกรณ์	1. สถานที่ในการประกอบอาชีพ 2. วัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ 3. วัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
I ₄ ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ	1. ความรู้ทักษะที่มีอยู่	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11
I ₅ จำนวนแรงงาน	1. จำนวนแรงงานที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	

3. การประเมินกระบวนการ ความตารางที่ 1,2 ในรูปแบบการประเมิน CIPP ของกองทุนหมู่บ้านซึ่งเสนอในรูปแบบ ตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
<u>ระดับหมู่บ้าน</u>			
P ₁ การจัดทำระเบียบ	1. กระบวนการในการจัดระเบียบ 2. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1. คณะกรรมการกองทุน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3. ระเบียบกองทุน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4
P ₂ การจัดทำเอกสารคำขอขึ้น	1. กระบวนการจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
P ₃ ระบบบัญชีกองทุน	1. จำนวนบัญชีที่จัดทำ 2. ผู้จัดทำ 3. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	6. คณะกรรมการกองทุน 7. บัญชีกองทุน	3. สัมภาษณ์ 4. ศึกษาจากเอกสาร
P ₄ กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิก	1. การรับสมัคร 2. ค่าธรรมเนียมการสมัคร 3. ขั้นตอนการรับสมัคร 4. คุณสมบัติผู้สมัคร 5. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร. 4 2. สัมภาษณ์จากคณะกรรมการ 3. ศึกษาจากเอกสาร
- ประเภทสมาชิก	1. การกำหนดประเภทสมาชิก		1. การศึกษาจากเอกสาร
- การทำทะเบียนสมาชิก	1. การจัดทำทะเบียน 2. ปัญหาอุปสรรค การจัดทำ	1. คณะกรรมการกองทุน 2. เอกสารด้านทะเบียนสมาชิก	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
- การหมดสภาพสมาชิก	1. การหมดสมาชิก	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร. 4 2. สัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุน 3. ศึกษาจากเอกสาร
P ₅ กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุน	1. หลักเกณฑ์ในการคัดเลือก 2. วิธีการคัดเลือก	1. คณะกรรมการกองทุน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4
- การคัดเลือกผู้กู้	1. เอกสารประกอบการกู้ 2. ปัญหาและอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุน	1. สัมภาษณ์

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
-การจัดทำเอกสารประกอบการกู้		1. สมาชิกกองทุน 2. ระเบียบกองทุน 3. เอกสารโครงการการขอู้	1. ศึกษาจากเอกสาร
- การโอนเงินให้ผู้กู้	1. ขั้นตอนในการโอนเงิน 2. ปัญหาและอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุน 2. หลักฐานการโอนเงิน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
- การรับชำระหนี้	1. ขั้นตอนการชำระหนี้ 2. ปัญหาและอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุน 2. สมาชิกกองทุน 3. เอกสารในการส่งเงินคืน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
P ₆ การส่งเสริมการใช้เงิน	1. วิธีการทำบัญชี 2. จำนวนครั้งในการแนะนำ	1. คณะกรรมการกองทุน	1. สัมภาษณ์
- การแนะวิธีการทำธุรกิจ (บัญชี)	1. วิธีการตรวจสอบ 2. ปัญหาอุปสรรค	2. สมาชิกกองทุนที่ได้รับเงินกู้	
P ₇ การตรวจสอบการใช้เงิน	1. ประเภทรายงานที่จัดทำ 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุน 2. สมาชิกกองทุนที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
P ₈ การจัดทำรายงาน	1 สัดส่วนในการจัดสรร	1. คณะกรรมการกองทุน 2. สมาชิกกองทุน และชาวบ้าน 3. เอกสารการจัดทำรายงาน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร
P ₉ การจัดสรรประโยชน์		1. คณะกรรมการกองทุน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
P ₁₀ บทบาทของนักศึกษา ศึกษากองทุน	1. ประโยชน์ที่ได้รับ 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุน 2. บัณฑิตกองทุน 3. สมาชิกกองทุน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตแบบมีส่วนร่วม

ระดับบุคคล

P ₁ การใช้จ่ายเงินกู้	1. รายละเอียดของการใช้จ่าย	1. สมาชิกกองทุนที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11
P ₂ การหาความรู้เพิ่มเติม	1. วิธีการหาความรู้เพิ่มเติม	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สังเกตจากการ สัมภาษณ์ตาม แบบบร.6

4. การประเมินผลผลิต ความตารางที่ 1 , 2 ในรูปแบบการประเมิน CIPP ของกองทุนหมู่บ้านซึ่งเสนอในรูปแบบ ตารางที่ 6 ดังนี้

6 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
<u>ระดับหมู่บ้าน</u>			
O ₁ จำนวนสมาชิก	1. จำนวนสมาชิกเดิม (ณ วันเริ่มตั้งกองทุน) 2. จำนวนสมาชิกกองทุน ที่เพิ่มขึ้น/ลดลง (31 ก.ย 45)	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ทะเบียนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
O ₂ จำนวนผู้ได้เงินกู้	1. จำนวนผู้ยื่นกู้และผู้ได้รับอนุมัติให้กู้แต่ละครั้ง 2. จำนวนผู้ได้รับกู้/ จำนวนสมาชิกทั้งหมด	1. คณะกรรมการกองทุน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ ปร. 4 2. ศึกษาจากเอกสาร
O ₃ ยอดเงินที่ให้กู้	1. ยอดเงินที่ให้กู้และยอดเงินที่ได้รับอนุมัติให้กู้ทั้งหมด (31 ก.ค 45)	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ ปร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
O ₄ จำนวนผู้ชำระคืนเงินกู้ตามกำหนด	1 จำนวนผู้กู้ที่ชำระคืนตามกำหนด (31 ก.ย 45) 2 จำนวนผู้กู้ที่ไม่ชำระคืน (31 ก.ย 45) 3 การแก้ไขปัญหาเมื่อผู้กู้ไม่ชำระคืนตามกำหนด	1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2 บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ ปร. 11 2. ศึกษาเอกสาร
O ₅ ยอดเงินกู้ชำระคืนตามกำหนด	1. ยอดเงินกู้ที่ชำระคืนนับถึง (31 ก.ย 45) จำแนกเป็นเงินต้น ดอกเบี้ย ค่าปรับ	1. คณะกรรมการกองทุน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
O ₆ กองทุนสะสม	1. ยอดเงินกองทุนสะสม 2. การใช้ประโยชน์จากกองทุนสะสม	1. คณะกรรมการกองทุน 2. บัญชีเงินฝากกองทุนสะสม	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
O ₇ การใช้เงินตามวัตถุประสงค์	1. จำนวนผู้กู้ที่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์โครงการ 2. จำนวนผู้กู้ที่ไม่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์	1. ผู้ตรวจสอบที่ทางกองทุนจัดตั้งขึ้น	1. สัมภาษณ์ตามแบบ ปร.11

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	3. เหตุผลที่ไม่ใช้เงินตาม วัตถุประสงค์		
O ₈ ทักษะคติของชุมชนต่อ กองทุน	1. ทักษะคติต่อกรรมการ กองทุนในเชิงบวก/ ลบ 2. ทักษะคติต่อกองทุน 1 ล้านบาทในเชิงบวก/ ลบ	1. คณะกรรมการกอง ทุน 2. สมาชิกกองทุนและ ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร .9 บร.3
O ₉ การเกิดเครือข่ายองค์ กรการเรียนรู้	1. กิจกรรมขององค์กร เครือข่าย 2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดองค์ กรหรือเครือข่าย	1. บัณฑิตกองทุน	1. รายงานการปฏิบัติ งานของบัณฑิต
O ₁₀ ความสามารถในการ พึ่งพาตนเอง	1. ความสามัคคี ซื่อสัตย์ ช่วยเหลือกันและกัน 2. การยกย่องคนทำความ ดี 3. โอกาสในการหาความ รู้เพิ่ม 4. จำนวนครอบครัวที่มี อาชีพเลี้ยงตนเอง 5. ครอบครัวอบอุ่นรัก ใคร่ปรองดอง 6. การรวมกลุ่มการ ประชุม 7. การช่วยเหลือผู้ด้อย โอกาส 8. ผู้มีคุณธรรมยุติธรรม 9. การจัดทำแผนงานแก้ ปัญหาชุมชน	1. สมาชิกกองทุนและ ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบบร. 2 และบร7 2. สังเกต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับรายบุคคล			
O ₁ ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์			
ประสงค์			
- ผลโดยตรง	1. ผลการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต
- ผลโดยอ้อม	1. ประสพการณ์ 2. การยอมรับจากชุมชน	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต

การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล

ในการเก็บข้อมูลมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลากหลายที่จะนำมาใช้ได้และวิธีการที่นำมาใช้ในการเก็บข้อมูลกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ หมู่ที่ 17 ตำบล พุดซา อำเภอ เมือง จังหวัด นครราชสีมา มีวิธีการในการเก็บข้อมูลมีดังนี้

1. ควรสังเกตและบันทึก การสังเกตและบันทึกเกี่ยวกับสภาพทั่วไปในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ตลอดจนการสังเกตและบันทึกขณะร่วมทำกิจกรรม ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม
2. การสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์คณะกรรมการหมู่บ้าน ตัวแทนกลุ่ม ผู้นำชุมชน สมาชิกกองทุน และชาวบ้านทั้งรายบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในหมู่บ้าน โดยใช้แบบรายงานต่าง ๆ (บร.) เป็นประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ และให้ได้ความจริงจากผู้ให้สัมภาษณ์มากที่สุด
3. การประชุมที่ชาวบ้าน การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการประชุมของสมาชิกกองทุนและการประชุมสามัญของหมู่บ้าน ที่มาร่วมประชุมเสนอความคิดเห็นต่าง ๆ โดยการบันทึกข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
4. การศึกษาเจาะลึกรายกรณี จะศึกษาจากสมาชิกกองทุนที่ได้รับอนุมัติเงินกู้โดยการศึกษาเป็นรายบุคคล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบรายงานต่าง ๆ (บร) และแบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์สังเกตดังนี้

1. แบบรายงาน บร.1	แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน
2. แบบรายงาน บร.2	แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน
3. แบบรายงาน บร.3	แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคดีที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. แบบรายงาน บร.4	แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน
5. แบบรายงาน บร.5	แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
6. แบบรายงาน บร.6	แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
7. แบบรายงาน บร.7	แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน
8. แบบรายงาน บร.8	โครงสร้างเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
9. แบบรายงาน บร.9	แบบบันทึกการสัมภาษณ์
10. แบบรายงาน บร.10	แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน
11. แบบรายงาน บร.11	แบบศึกษาเจาะลึกรายการณี
12. แบบรายงาน บร.12	การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์ หมู่ที่ 17 ตำบล พุดซา อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นที่ต้องการ

1. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ

- การวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- การวิเคราะห์โดยใช้ไม่ใช้สถิติ ได้แก่ การวิเคราะห์เพื่อหาจากการสัมภาษณ์ การศึกษาจากเอกสารและข้อมูลที่มีการบันทึกไว้

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

- การวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์

- การวิเคราะห์นโยบาย แนวคิด การวิเคราะห์แนวคิดของคณะกรรมการกองทุนและของสมาชิกกองทุน

การวิเคราะห์ข้อมูล ของกองทุนจะวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมินกองทุน โดยตัดประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องออกเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการประเมิน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

บทที่ 4

ผลการติดตามประเมินโครงการ

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน

1.1 บริบทระดับประเทศ

1.1.1 ความยากจนของประเทศ

- 1) ผลการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เกี่ยวกับความยากจนของประชากรไทย โดยใช้ข้อมูลโครงการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พบว่าจากเส้นทางความยากจน ในปี 2541 โดยเฉลี่ยประมาณ 911 บาท ต่อคนต่อเดือนเท่านั้น จะมีจำนวนประชากรซึ่งจัดว่ายากจน เนื่องจากมีรายได้ต่ำกว่าความยากจนประมาณ 7.9 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.9 ของประชากรทั้งประเทศ
- 2) ในช่วงปี 2531 – 2539 จำนวนคนจนและสัดส่วนคนจนมีแนวโน้มตามลำดับ จำนวน 17.9 ล้านคน หรือ ร้อยละ 32.6 ของประชากรทั้งสิ้น ในปี 2531 เป็น 6.8 ล้านคนหรือร้อยละ 11.4 ในปี 2539 แต่หลังจากนั้นในปี 2541 จำนวนและสัดส่วนคนจนได้เพิ่มขึ้นเป็น 7.9 ล้านคน หรือร้อยละ 12.9 ของประชากรทั้งสิ้น
- 3) พื้นที่ที่มีสัดส่วนคนจนสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และแม้ว่าจำนวนสัดส่วนของคนจนในภาคนี้ได้ลดลงตามลำดับ ในช่วงปี 2531 – 2539 เช่นเดียวกับภาคอื่นๆ แต่สัดส่วนคนจนในภาคนี้รวมทั้งภาคใต้และภาคกลางได้เพิ่มขึ้นในปี 2541 ในขณะที่สัดส่วนของคนจนในภาคเหนือมีแนวโน้มลดลง ส่วนกรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัดรอบกรุงเทพมหานครนั้น สัดส่วนของคนจนในปี 2541 ยังอยู่ในระดับเดียวกับปี 2539

1.1.2 นโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

แผนแม่บทการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ภาคอุตสาหกรรม)

- 1) บทบาทและความสำคัญของ SMEs

ในปัจจุบัน ภาคธุรกิจของไทยประกอบด้วยวิสาหกิจจำนวนทั้งสิ้น 8.5 แสน หรือร้อยละ 99.7 จัดว่าเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กล่าวคือ มีการจ้างงานประมาณร้อยละ 40 เป็นวิสาหกิจขนาดเล็กมากซึ่งอยู่นอกระบบ ไม่ได้จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย

ในภาคอุตสาหกรรมแรงงานประมาณกึ่งหนึ่งและการจ้างงานใหม่ที่เกิดขึ้นหลังวิกฤตการณ์ประมาณร้อยละ 60 อยู่ชั้น SME,

- 2) ทิศทางและแนวคิดในการพัฒนา SME, ต้องแก้ไขปัญหาค้างเคืองโครงสร้าง ในขณะที่เดียวกันปัจจัยแวดล้อมการประกอบธุรกิจของ SME, ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อันเป็นผลจากการเปิดเสรีทางการค้า และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

จากข้อพิจารณาข้างต้น จึงกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนา SME, ภาคอุตสาหกรรม

- วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล
- วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของคนไทยมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้

1.1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ได้ประมาณการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยสำหรับปี 0.0 – 1.0 % เมื่อเทียบกับที่หดตัว – 6.9 % ในปีก่อนหน้า นอกจากนี้ ศูนย์การวิจัยกสิกรไทยยังคาดว่า การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกที่น่าชัดเจนขึ้นในปี 2546 นั้น น่าจะส่งผลให้การส่งออกของไทยสามารถขยายตัวได้ในช่วง 5.0 % - 6.0 % ในปีหน้า ส่วนการนำเข้านั้นคาดว่าจะมีการขยายตัวได้ประมาณ 0.5 – 1.0 %

การลงทุน (Gross capital formation) คาดว่า จะมีการขยายตัวตลอดทั้งปีประมาณ 7.8 % เมื่อเทียบกับ 0.8 % ในปี 2544 ทั้งนี้ การลงทุนได้รับแรงหนุนจากการใช้จ่ายในโครงการลงทุนของภาครัฐ และการก่อสร้างของภาคเอกชน ดังจะเห็นได้จากยอดขายปูนซีเมนต์และยอดขายรถยนต์เชิงพาณิชย์ในช่วง 4 เดือนแรก (ม.ค – เม.ย) ที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นถึง 29.1 % และ 39.4% ตามลำดับ

1.1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

รายงานผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน

- 1) ครัวเรือนในเขตกรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการมีรายได้เฉลี่ย 26.742 บาท / ครัวเรือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.3

- 1) คริวเรือนภาคกลางและภาคเหนือ มีรายได้เฉลี่ย 12,786 และ 10,253 บาท/เดือน ร้อยละ 1.1 และ 4.8 ตามลำดับ
 - 2) ขณะที่คริวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้มีรายได้เฉลี่ย 8, 138 และ 10,953 บาท/เดือน ลดลงร้อยละ 4.8 และ 4.4 ตามลำดับ
- จะเห็นว่าสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน ภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำกว่าภาคอื่น

1.1.5 ความเดือนร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน

สำหรับหนี้สิน จำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนที่มีหนี้คิดเป็น 124,330 บาทสูงกว่าปี 2541 ร้อยละ 0.9 โดยครัวเรือนในภาคเหนือมีหนี้สินเพิ่มขึ้นสูงสุดเมื่อเทียบกับปี 2541 ในอัตราร้อยละถึง 17.6 ของลงมาเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ในอัตราร้อยละ 9.6 และ 2.2 ตามลำดับ ขณะที่หนี้สินของครัวเรือนในกรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ และภาคกลาง ลดลงในอัตราร้อยละ 1.4 และ 5.9 ตามลำดับ

1.1.6 บรรยากาศความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท บางคนเรียกว่า ความล่มสลายของท้องถิ่นในชนบท

นายนิโคลัส สเตอร์น หัวหน้านักเศรษฐศาสตร์ และรองประธานอาวุโส ธนาคารโลก กล่าวว่า ในการสัมมนาความร่วมมือในการพัฒนาประเทศด้านความยากจน ตัวเลขความยากจนในประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปี 2540 พบว่า ความยากจน บนพื้นที่ เป็นความยากจนในการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน ทรัพยากร และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ดังนั้นยุทธศาสตร์ใหม่จะเปลี่ยนจากแนวคิดเดิม ๆ มาเป็นเรื่องการกระจายอำนาจ ปฏิรูปการศึกษาและการทำงานร่วมกันอีก 8 กระทรวง ไม่ใช่ต่างคนต่างทำ รวมทั้งศึกษาสิ่งที่รัฐบาลทุ่มงบประมาณลงไปว่า ได้มีการประเมิผลอย่างไร เช่น การใช้จ่ายเงิน กองทุนต่าง ๆ ได้ผลเต็มที่หรือไม่

1.1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

ในปัจจุบันจะเห็นว่าคนไทยได้รับกระแสค่านิยมมาจากตะวันออกมาอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นใน ด้านของแฟชั่น การแต่งตัว เป็นต้น แม้ว่ากระแ่ววัฒนธรรมต่าง ๆ ทำให้สังคมในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นในด้านเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก

1.2 บริหารระดับท้องถิ่น

1.2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ ต.พุดซา อ.เมือง จ.นครราชสีมา
 บ้านหนองยารักษ์เหนือ ตั้งเมื่อ พ.ศ. 2425 จากคำบอกเล่าเดิม มีสองตายายมาอาศัยอยู่
 ก่อน สามิชื่อ เพชร ภรรยาชื่อ รัศมี ได้มาตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้หนองน้ำแห่งนี้ จากพื้นที่เดิมพื้นที่
 บริเวณแห่งนี้เป็นป่า เป็นทางน้ำไหลลงสู่ทุ่งนา ทุกครอบครัวปรับพื้นที่เพื่อตั้งบ้านเรือน ต่อมา
 ชาวบ้านเห็นพ้องต้องกัน สมควรใช้ชื่อ ยารักษ์เป็นชื่อหมู่บ้าน ชื่อตาเพชรเป็นชื่อหนองน้ำ บ้าน
 หนองยารักษ์จึงถูกเรียกตั้งแต่นั้นมา

1.1.2 สภาพปัจจุบัน

เนื่องจากชาวบ้านหนองยารักษ์เหนือมีการทำการเกษตรเป็นอาชีพหลัก พื้นที่
 ส่วนใหญ่มีพื้นที่ราบสลับกับพื้นที่เป็นเนิน ลักษณะเป็นดินร่วนปนดินทราย มีความอุดมสมบูรณ์
 น้อยและไม่อุ้มน้ำ ทำให้สภาพดินขาดความชุ่มชื้น แหล่งน้ำธรรมชาติในหมู่บ้านมีปริมาณน้อยไม่
 เพียงพอต่อการเกษตรกรรม ดังนั้นการปลูกพืชจึงต้องอาศัยแหล่งน้ำจากธรรมชาติเป็นสิ่งสำคัญ
 ซึ่งปริมาณน้ำฝนในแต่ละปีก็แปรปรวนไม่แน่นอน และเครื่องมือที่ใช้ในการเกษตรเป็นแบบดั้งเดิม
 เป็นส่วนมาก มีเทคโนโลยีเข้ามาปะปนเล็กน้อย เช่น รถไถนา แบบดั้งเดิมก็มี แรงงานจากคน
 จอบ เสียม เป็นต้น ชาวบ้านในหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือบริโภคข้าวเจ้าเป็นอาหารหลัก ดังนั้น
 เกือบทุกครัวเรือนจะปลูกข้าวในบริเวณที่ราบ ส่วนพืชไร่ที่สำคัญคือ มันสำปะหลัง ชาวบ้านปลูก
 พืชไร่บริเวณที่เนิน และปลูกพืช(หอมแดง) บริเวณที่ราบหลังฤดูเก็บเกี่ยวราคาผลผลิตราคาไม่
 แน่นอน ปีไหนราคาผลผลิตดีชาวบ้านจะปลูกพืชชนิดนั้นกันมาก โดยไม่ทำการศึกษาล่วงหน้า ทำให้
 ผลผลิตปีนั้นตกต่ำลงเนื่องจากมีปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมากเกินไปชาวบ้านหนองยารักษ์
 เหนือมีทั้งหมด 678 คน ชาย 341 คน หญิง 337 คน ประชากรส่วนใหญ่อ่านออกเขียนได้ ด้าน
 สาธารณสุขในหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ จะมีส้วมที่ถูกลักษณะอยู่ทุกครัวเรือน โรคที่เป็นกันมาก
 เช่น โรคเบาหวาน โรคความดัน เป็นต้น มีการดูแลสุขภาพหญิงมีครรภ์และประชากรให้ทำบัตร
 ส่วนมากแล้วจะได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบล ในการฝากครรภ์ การฉีดวัคซีนป้องกัน
 โรคให้กับเด็ก อายุ 0 – 5 ปี รวมทั้งการเฝ้าระวังติดตามการโภชนาการของเด็ก

ปัญหาทางด้านการศึกษาสภาพของหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ จะเป็นในเรื่องขาดบุคลากร
 ที่มีความรู้ความสามารถในการปรับปรุงสภาพดินการขาดแคลนแหล่งน้ำในการทำการเกษตร
 ปัญหาด้านเศรษฐกิจ เช่น การว่างงานหลังฤดูเก็บเกี่ยว สภาพหนี้สินของชาวบ้านซึ่งมีการกู้ยืมไม่
 ว่าจะมาจาก ธนาคารเพื่อการเกษตร (ธกส) นายทุนนอกระบบ เป็นต้น

1.2.3 ด้านเศรษฐกิจของหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ

เนื่องจากชาวบ้านหนองยารักษ์เหนือมีการทำการเกษตร อุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การทำปอกหมอน ที่นอน ผ้าห่มนวม เป็นต้น เป็นอาชีพหลัก รายได้ส่วนใหญ่ก็เกี่ยวข้องกับผลผลิตเป็นส่วนมาก ซึ่งมีรายได้ในแต่ละปีมีราคาไม่แน่นอน เช่น การปลูกพืชหลังฤดูเก็บเกี่ยว ถ้ามีไหมมีการปลูกมากราคาก็ตกต่ำ ถ้าปีไหนปลูกน้อยราคาก็จะดี การทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน ที่นอน ปอกหมอน ผ้าห่มนวม ราคาวัตถุดิบนับวันจะมีราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ เช่น ไยสังเคราะห์ ผ้า ด้ายในการเย็บ แม้แต่ค่าแรงงานนับวันจะมีราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้รายได้ส่วนใหญ่จึงได้ไม่แน่นอน ตลอดจนสภาพหนี้สินของชาวบ้าน ก็มีหนี้สินเกือบทุกหลังคาเรือน

1.2.4 ด้านวัฒนธรรม

บ้านหนองยารักษ์เหนือมีประเพณีและวัฒนธรรมหลายอย่าง ส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับศาสนาและประเพณีทั่วไปในชีวิตประจำวัน

ประเพณีทางศาสนาที่มีอยู่ในหมู่บ้าน เช่นการทอดผ้าป่า กับเข้าพรรษา การจัดผ้าป่านี้ชาวบ้านจะนำเงินมาถวายวัดโดยชาวบ้านจะเป็นเจ้าภาพ โดยมีการบอกก่อนล่วงหน้าเพื่อให้ทางวัดทราบและจะได้ขอของผ้าป่าจากทางวัดมา การจัดงานทอดผ้าป่านี้ชาวบ้านจะจัดทำกันทุกปี ช่วงที่จัดอยู่ในระหว่างเดือนมีนาคมโดยทางวัดจะนัดคณะกรรมการของวัดที่อยู่ในหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อาวุโสในหมู่บ้านมาร่วมประชุมเพื่อกำหนดวันก่อนวันงานจะมีการตกแต่งภายในวัดและจัดทำความสะอาด เมื่อถึงวันก็จะนำสิ่งของมาถวายพระมีการทำบุญตักบาตรทุกวัน จะไปวัดกันในวันพระและวันสำคัญทางศาสนา ชาวบ้านทุกหลังคาเรือนจะนับถือศาสนาพุทธ และมีการปฏิบัติสืบเนื่องจนถึงปัจจุบัน การพบปะสังสรรค์กันจะมีระหว่างเพื่อนบ้านและญาติพี่น้อง ช่วงเวลาที่มีการพูดคุยกันส่วนใหญ่จะเป็นช่วงเย็น

ประเพณีการบวชนาค จะมีการกำหนดวันที่จะบวชโดยทางพ่อและแม่รวมทั้งญาติพี่น้องเป็นผู้กำหนด ก่อนถึงวันบวช 3 วัน คนบวชต้องไปนอนอยู่ที่วัดต้องมีคนนำไปฝากพระที่วัดเพื่อให้ได้อ่านบทสวดมนต์ให้คล้องโดยมีพระในวัดหนองยารักษ์เป็นผู้คอยแนะนำ เมื่อถึงวันบวชจะมีการตัดผมคนบวชโดยให้ผู้อาวุโสในหมู่บ้านเป็นคนตัดก่อน ต่อจากนั้นก็ไปวัดเพื่อให้พระโกนหัวให้ แล้วจึงเดินทางมาประกอบพิธีที่บ้าน การเดินทางกลับบ้านจะใช้วิธีเดินเนื่องจากวัดอยู่ใกล้หมู่บ้าน เมื่อเดินผ่านบ้านไหนมีผู้อาวุโส (คนแก่) ที่เรานับถือก็ต้องแวะเพื่อเข้าไปลา ผู้อาวุโสก็จะให้สินให้พร ส่วนใหญ่จะพูดว่าให้บวชอยู่นาน ๆ จนครบทั้งหมู่บ้าน พอถึงบ้านมีการทำพิธีเรียกขวัญนาค พิธีบายศรีสู่ขวัญ ตอนกลางคืนจะมีวงดนตรีให้ผู้ที่มาช่วยงานตี พอประมาณ 9.00 – 10.00 น.

โมงเช้า จะไปนาคไปบวชที่วัดหนองยารักษ์เหนือ การบวชจะทำการบวชกันทุกปีส่วนใหญ่จะบวชในวันเข้าพรรษา ซึ่งจะทำต่อกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

1.2.5 ด้านอื่น ๆ

ลักษณะประชากร

หมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ มีจำนวนประชากร 678 คน ชาย 341 คน หญิง 337 คน กลุ่มอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1 วัน – 60 ปี ดังนี้

1. เพศ

- ชาย	341 คน
- หญิง	337 คน

2. อายุ

1 วัน – 3 ปีเต็ม	13 คน
3ปี 1 วัน – 6 ปีเต็ม	23 คน
6ปี 1 วัน – 12 ปีเต็ม	79 คน
12ปี 1 วัน – 14 ปีเต็ม	28 คน
15 ปี 1 วัน – 18 ปีเต็ม	31 คน
18ปี 1 วัน – 50 ปีเต็ม	386 คน
50ปี 1 วัน – 60 ปีเต็ม	74 คน
60ปี 1 วันขึ้นไป	75 คน

3. ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปในหมู่บ้านได้รับการสังเคราะห์จากรัฐบาลมีคนพิการ 3 คน

4. การศึกษา

มีสมาชิกในหมู่บ้านไปศึกษานอกหมู่บ้าน	90 คน คือ
ระดับประถมศึกษา	47 คน
ระดับมัธยมศึกษา	20 คน
สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา	18 คน

แหล่งน้ำในหมู่บ้าน (ทั้งของสาธารณะและส่วนบุคคล)

- สระน้ำ 1 แห่ง ใช้ได้ตลอดปี (สระตาเพชร)
- ห้วย 2 แห่ง ใช้ได้ตลอดปี
- แหล่งน้ำจากธรรมชาติ ใช้ได้ตลอดปี

หน่วยระบบ B : หน่วยการดำเนินงานกิจการของผู้ในแต่ละราย (ทุนสะสมของแต่ละราย) มีดังนี้

1. อาชีพเดิมครั้งแรกของราษฎรที่อพยพมาอยู่ในหมู่บ้าน (C1)

อาชีพเก่าแก่เมื่อ 80 ปีที่ผ่านมา อาชีพ การเกษตรและเลี้ยงสัตว์ แต่ปัจจุบันมีอาชีพเพิ่มมาหลายอย่างเช่น ค้าขาย ทำสวน

2. สภาพการเป็นอยู่และสมาชิกในครอบครัว (C2 , C3)

ปัจจุบันสภาพการเป็นอยู่ของแต่ละครอบครัว จะอยู่แบบพึ่งพาอาศัยกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และแต่ละครอบครัวจะอยู่เป็นกลุ่มก้อนแบบเครือญาติโดยแต่ละครอบครัวจะมีสมาชิกอยู่ประมาณครอบครัวละ 6 – 7 คนต่อ 1 ครอบครัว

3. รายได้ของแต่ละครอบครัว ต่อปี โดยสรุปรวมทั้งหมดประมาณ (C4)

จำนวนครัวเรือนทั้งหมดประมาณ 150 คน

1,000 – 5,000	มี	35 ครอบครัว
5,001 – 10,000	มี	88 ครอบครัว
10,001 – 20,000	มี	6 ครอบครัว
20,001 – 30,000	มี	15 ครอบครัว
30,001 – 50,000	มี	4 ครอบครัว
50,001 – 100,000	มี	2 ครอบครัว

4. ราษฎรในหมู่บ้าน เป็นหนี้สถาบันการเงินของรัฐ (เช่น ธกส. / กองทุนหมู่บ้าน) (C5)

จำนวน 45 ครอบครัว เป็นเงินรวมทั้งสิ้นประมาณ 1,500,000 บาท ตัดหนี้รายทุนจำนวน 1 ครอบครัว เป็นเงินรวมทั้งสิ้นประมาณ 3,000 บาท ดอกเบี้ยของสถาบันการเงิน (ธกส.) ประมาณ 5 บาทต่อปี เป็นหนี้ในหมู่บ้านของกองทุนหมู่บ้าน 51 ราย เป็นเงินรวมทั้งสิ้นประมาณ 703,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6 บาทต่อปี

ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ หมู่ที่ 17 ต. พุดซา อ.เมือง จ.นครราชสีมา ตามตารางที่ 1 – 2 รูปแบบการประเมินแบบ CIPP กับการประเมินกองทุนหมู่บ้านโดยภาพรวมมีดังนี้

1. ผลการประเมินหน่วยระบบ A และ B

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ (ระดับหมู่บ้าน)

หน่วยระบบ B คือ หน่วยการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย (ระดับบุคคล)

1.1 ประเมินปัจจัยนำเข้า หน่วยระบบ A และ B (Input) พบว่า

I 1 นโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ

นโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติของกองทุนบ้านหนองยารักษ์เหนือ ในช่วงกองทุนเริ่มเข้ามาในระยะเริ่มแรกทางสมาชิกกองทุนยังไม่มี ความเข้าใจในนโยบาย ระเบียบ ของกองทุนหมู่บ้าน แต่เนื่องจากกองทุนได้เข้ามาเป็นเวลา 10 เดือนทางสมาชิกได้มีความรู้และเข้าใจในนโยบาย ระเบียบ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างดี

I 2 การประชาสัมพันธ์

ในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ของกองทุนให้สมาชิกทราบ คือ มีการประชาสัมพันธ์ก่อนที่โครงการจะเข้ามาในหมู่บ้าน โดยมีการประกาศทางหอกระจายข่าว จากทางผู้ใหญ่บ้าน และมีการจัดประชุมสมาชิกในหมู่บ้านในเรื่องการจัดตั้งกองทุน

I 3 คณะอนุกรรมการที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีบทบาทค่อนข้างมากคือ

1. ปลัดอำเภอเมืองนครราชสีมา

2. พัฒนาการอำเภอ

คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. ประชาสัมพันธ์เตรียมให้ประชาชนเพื่อให้ทราบถึงนโยบายหลักของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง

2. ประชาสัมพันธ์ เพื่อกระบวนการเรียนรู้ในช่วงที่มีการเตรียมความพร้อมและการดำเนินงานบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3. ประชุมแจ้งผู้นำหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เข้าใจเกี่ยวกับการจัดตั้งและบริหารกองทุนตามระเบียบของคณะกรรมการกำหนด
4. สนับสนุนการเตรียมความพร้อมของกองทุน ประเมินความพร้อมของกองทุน สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ทั้งรายงานผลการประเมินความพร้อมของกองทุนให้จังหวัดทราบ
5. สนับสนุนติดตามและรายงานผลการดำเนินงานของกองทุนในอำเภอให้จังหวัดทราบตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมอบหมาย

I 4 การเตรียมความพร้อมการสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อกรรมการ

การเตรียมความพร้อมการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชาวบ้านมีวิธีการเตรียมความพร้อมคือ ได้มีการจัดประชุมสมาชิกมีเนื้อหาในการประชุมคือ เรื่องการจัดตั้งกองทุน ทำอย่างไรจึงจะมีความพร้อมที่จัดตั้งกองทุน การสร้างจิตสำนึก และประโยชน์การจัดตั้งกองทุน (รายละเอียดเพิ่มเติมภาคผนวก)

I 5 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

วิธีการได้มาซึ่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ได้ทำการจัดตั้งเมื่อวันที่ 23 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2544 ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งทำการคัดเลือกคณะกรรมการก่อนการจัดทำระเบียบของกองทุนหมู่บ้าน โดยคณะกรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี (รายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก) โดยมีคณะกรรมการทั้งหมด 15 คน ประกอบด้วย

1. นายอนันท์ ใจทุน	ประธานกองทุนหมู่บ้าน
2. นายสายันต์ ลาวพิมาย	รองประธาน
3. นายธงชัย ตอมพุดซา	รองประธาน
4. นางบังอร ชูพุดซา	เหรัญญิก
5. นางสงกรานต์ ตอมพุดซา	ผช.เหรัญญิก
6. นางเรไร เชิดพุดซา	เลขานุการ
7. นายเตี้ยม จงคล้ายกลาง	ประชาสัมพันธ์
8. นายสนับ แคว้นพุดซา	ตรวจสอบภายใน
9. นายสมหวัง เรียงสันเทียะ	กรรมการ

10.นางทองมี กลมกล่อม	กรรมการ
11. นางกะวีย์ โอคกระโทก	กรรมการ
12. น.ส.กรรณิการ์ สวยกกลาง	กรรมการ
13. นางจรัส คชพันธ์	กรรมการ
14. นายสมศักดิ์ เถิงหมื่นไวย์	กรรมการ
15. นายบุญโถม ทางพุดชา	กรรมการ

16 เงินกองทุน 1 ล้านบาท

บ้านหนองยารักษ์ ได้รับอนุมัติเงินกองทุน 1 ล้านบาท เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2545 คณะกรรมการกองทุนได้นำเงินกองทุนไปฝากธนาคารออมสินสาขานครราชสีมาบัญชีเลขที่ 098191-2

17 เงินกองทุนสะสม

เงินฝากออมทรัพย์ที่เหลือจากการกู้	40,000 บาท
เงินออมและเงินทุนจากสมาชิก	6,800 บาท

18 เงินที่ผู้กู้ชำระคืน

เงินที่ผู้กู้ชำระคืนในปัจจุบันการชำระคืนของกองทุนหมู่บ้านยังไม่มีชำระคืนเนื่องมาจากยังไม่ถึงระยะเวลาในการคืนเงิน

19 บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน

บ้านหนองยารักษ์เหนือ หมู่ 17 ได้มีบัณฑิตเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ ชื่อ นายอำนาจ ทีเกาะ ศึกษาปริญญาตรี การจัดการทั่วไป อายุ 27 ปี เพศชาย อยู่บ้านเลขที่ 88/2 ต.ปรุใหญ่ อ.เมือง จ.นครราชสีมา โดยมีบทบาทหน้าที่คือ

1. ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและประเมินโครงการ เป็นการศึกษาแบบใช้ชุมชนท้องถิ่น เป็นกรณีศึกษาให้เกิดการเรียนรู้
2. ประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 1 กองทุน
3. ส่งเสริมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 1 กองทุนให้มีประสิทธิภาพ

หน่วยระบบ B (ระดับบุคคล)

หน่วยระบบ B (ระดับบุคคล)

I1 จำนวนเงินที่ที่ได้รับอนุมัติ

กองทุนหมู่บ้านได้มีการอนุมัติให้กู้เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน ได้ปล่อยเงินกองทุนให้สมาชิก 703,000 บาท มีสมาชิกทั้งหมด 51 ราย โดยใช้การกู้แบบพัฒนาอาชีพ โดยส่วนใหญ่จะนำไปทำการเกษตร เช่น ทำนา เลี้ยงสัตว์ และปลูกผัก อุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การทำผ้าห่มนวม ที่นอน ปลูกหมอน เป็นต้น

I2 จำนวนเงินลงทุนที่นอกเหนือจากเงินกู้

การที่มีเงินกองทุนเข้ามาทำให้มีเงินทุนหมุนเวียนไม่ต้องไปกู้เงินนอกระบบเข้ามาประกอบอาชีพ เพราะถ้าหากไม่มีเงินกองทุนที่เป็นของตนเองก็จำเป็นต้องกู้เงินจากนายทุนเข้ามาประกอบอาชีพ ทำให้มีหนี้สินเพิ่มและอัตราดอกเบี้ยของเงินกู้นอกระบบจะสูงกว่า เงินกู้ที่ได้รับอนุมัติเป็นเงินทุนเพื่อเสริมกับเงินทุนส่วนตัวของตัวเอง อย่างไรก็ตามก็ยังมีสมาชิกบางคนที่ไม่มีความพร้อมในการกู้เงินนอกระบบอยู่

I3 สถานที่ในการประกอบอาชีพ และอุปกรณ์วัตถุดิบ

สถานที่ในการประกอบอาชีพ ของสมาชิกจะประกอบอาชีพในหมู่บ้าน วัสดุอุปกรณ์มีการจัดซื้อหาจะเป็นประเภทเครื่องทุ่นแรงมาใช้ และวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการประกอบอาชีพส่วนใหญ่จะมีในท้องถิ่น เช่น อาชีพทำนา มีการเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ในปีต่อไป ในการเลี้ยงสัตว์จะซื้อพ่อแม่พันธุ์มาเลี้ยง และทำการผสมเอง แต่ในการทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน (การทำผ้าห่มนวม) ต้องหาวัตถุดิบจากที่อื่นมาทดแทน ไม่ว่าจะเป็นใยสังเคราะห์ ผ้า ด้าย ในการตัดเย็บ เป็นต้น

I4 ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ

โครงการที่ดำเนินการนั้นเป็นอาชีพเดิมจึงมีความสามารถในการประกอบอาชีพอย่างดี สามารถจะมีประสพการณ์ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพ เช่น การทำนา ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ และค้าขาย เป็นต้น

I5 จำนวนแรงงาน

จำนวนแรงงานที่ใช้ในการประกอบอาชีพจะเป็นแรงงานในครัวเรือน และภายในหมู่บ้าน โดยการช่วยเหลือกันและการจ้างงาน

1.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A และ B (Process) พบว่า หน่วยระบบ A (ระดับหมู่บ้าน)

P1 การจัดทำระเบียบ

การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ มีผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน คือ คณะกรรมการ 15 คน ซึ่งมีวิธีการและขั้นตอนในการจัดทำระเบียบ คือ คณะกรรมการ รวมถึงร่างระเบียบกองทุน และนำระเบียบที่ร่างเสร็จก็ทำการประชาคมในหมู่บ้าน โดยให้สมาชิกให้ความเห็นชอบ และเสนอแนะเพิ่มเติม

P2 การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน

กระบวนการในการจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียนได้มีการประชุมคณะกรรมการและผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เพื่อขอความเห็นชอบในแบบประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองโดยมีการตั้งคำถาม และขอความเห็นเพื่อสรุปข้อมูล โดยใช้แบบประเมินความพร้อมของกองทุน

P3 ระบบบัญชีกองทุน

ระบบบัญชีกองทุนมีจำนวน 1 เล่ม เป็นบัญชีคุมลูกหนี้ที่แสดงรายรับ – รายจ่าย การขอกู้แต่ละครั้งโดยการจัดทำเป็นรายเดือน โดยมีเลขานุการของกองทุนเป็นผู้จัดการขึ้น

P4 กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิก

กิจกรรมการรับสมัครนั้นสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ทุกวันเพื่อความสะดวกของสมาชิก และมีค่าหุ้นเข้าเป็นสมาชิกคนละ 10 บาท วิธีการและขั้นตอนในการรับสมัคร จะมีการประกาศให้ทราบ โดยคุณสมบัติของผู้สมัครมีดังนี้

1. เป็นผู้อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหนองยารักษ์เหนือ เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ก่อนการจัดตั้งกองทุน
 2. เป็นผู้ที่มิมีสัญชาติต่าง มีความรู้ความเข้าใจเห็นด้วยกับหลักการของกองทุนหมู่บ้าน และสนใจเข้มมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน
 3. เป็นผู้ที่ปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
 4. เป็นผู้ที่คณะกรรมการ ได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิกกองทุน
- การฟื้นฟูสภาพจากการเป็นสมาชิก

1. ตาย
2. ลาออก และได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการ
3. วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือสาละสลึงให้เป็นคนไร้ความสามารถ
4. จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุน

ผู้ที่ขาดจากการเป็นสมาชิก อาจยื่นคำขอสมัครใหม่ได้ ปีละ 1 ครั้ง แต่ทั้งนี้ต้องได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกองทุน

P5 กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุน

ในการกู้เงินกองทุนหมู่บ้านมีกิจกรรมของกองทุน คือ เมื่อสมาชิกได้รับข่าวการปล่อยเงินกู้จากทางกองทุน สมาชิกสามารถไปติดต่อเพื่อขอระเบียบการ และเอกสารในการเขียนโดยการนำมาเขียนโครงการต่อคณะกรรมการกองทุน โดยมีหลักฐานคือ ทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประชาชน เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้กู้โดยดูจากประวัติส่วนตัว การประกอบอาชีพ การมีคุณธรรมและการมีหนี้สิน โดยมีคณะกรรมการเป็นคนพิจารณา สมาชิกผู้ขอกู้ต้องเขียนโครงการและแจ้งวัตถุประสงค์ในการกู้ วงเงินไม่เกิน 20,000 บาท ต้องมีผู้ค้ำประกัน 2 คน วงเงินกู้เกิน 20,000 บาท แต่ไม่เกิน 50,000 บาท ต้องมีหลักทรัพย์ในการค้ำประกัน ในการกู้ขอกู้ไปพัฒนาอาชีพ และสร้างรายได้ เมื่อโครงการผ่านไปเป็นเวลา 1 ปี สมาชิกต้องนำเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยไปชำระหนี้ที่ธนาคาร และนำหลักฐานมายื่นต่อคณะกรรมการ

P6 การส่งเสริมการใช้เงิน

การส่งเสริมการใช้เงินในการประกอบอาชีพด้านธุรกิจยังไม่มีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้คำแนะนำทั้งด้านการจัดการและการตลาดสำหรับบ้านหนองยารักษ์เหนือ มีกระบวนการธุรกิจแบบพึ่งพาตนเอง หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น

P7 การตรวจสอบการใช้เงิน

การตรวจสอบการใช้เงิน โดยมีการตั้งคณะกรรมการทำการตรวจสอบการติดตามดูงาน มีปัญหาในการดำเนินงานของสมาชิกผู้กู้คือ

1. สมาชิกไม่นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์
2. คณะกรรมการไม่เอาใจใส่ในการจัดตั้งกองทุนเท่าที่ควร

P8 การจัดทำรายงาน

การจัดทำรายงานและเผยแพร่การดำเนินการในกองทุนมีการจัดทำรายงานติดประกาศประเภทรายงานคือ รายงานการประชุมคณะกรรมการ รายงานการอนุมัติเงินกู้ของสมาชิก ปัญหาการจัดทำรายงานคือ ความล่าช้าในการทำงาน

P9 การจัดสรรผลประโยชน์

การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีเมื่อสิ้นปีทางบัญชีของกองทุนและได้ปิดบัญชีตามมาตรฐานบัญชี กองทุนจะมีกำไรสุทธิจัดสรร ดังนี้

1. การปันหุ้นให้แก่สมาชิก
2. ผลตอบแทนของคณะกรรมการ
3. อัตราในการชำระหนี้
4. เงินทุนสมทบ
5. ด้านสาธารณประโยชน์อื่น ๆ

P10 บทบาทของนักศึกษากองทุน

บัณฑิตกองทุนเข้ามีส่วนร่วมในการสร้างหรือช่วยการเรียนรู้ ในระดับตำบล และระดับหมู่บ้าน โดยการศึกษาโดยกลุ่มเป้าหมายคือ คณะกรรมการกองทุน ผู้นำหมู่บ้าน สมาชิกกองทุน ตลอดจนชาวบ้าน โดยการจัดเวทีประชาคมขึ้นเพื่อรับฟังความคิดเห็น การเสวนากลุ่มเพื่อการแก้ปัญหาที่เกิดจากการดำเนินโครงการการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน โดยบัณฑิตเข้าไปมีส่วนร่วมโดยการสำรวจ สอบถาม และสังเกต หรือเข้าไปร่วมในกิจกรรมของกองทุนด้วยตัวเอง

หน่วยระบบ B (ระดับบุคคล)

P1 การใช้จ่าย

จากที่ได้รับมีการอนุมัติเงินกู้ใช้กับสมาชิก สมาชิกได้นำเงินไปประกอบอาชีพตามโครงการที่เสนอ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ การพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ แต่สมาชิกบางส่วนนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์คือการนำไปใช้หนี้

P2 การหาความรู้เพิ่มเติม

วิธีการเรียนรู้เพิ่มเติมของสมาชิกส่วนใหญ่เกิดจากประสบการณ์เดิม เพราะโครงการที่ขอผู้นั้นเป็นการกู้เพื่อพัฒนาอาชีพ ปัจจุบันจะมีเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ และเอกชน ออกมาแนะนำเรื่องการใช้ปุ๋ย การทำปุ๋ยชีวภาพเพื่อใช้ในการเพาะปลูก ส่วนความรู้ในเรื่องกองทุนทางผู้ใหญ่บ้าน อ.บ.ต.และประธานกองทุนจะให้ความรู้โดยการใช้สื่อตามสายโดยการประกาศบอกเมื่อมีกิจกรรม และข่าวสารที่สำคัญเกี่ยวกับกองทุน และการประกอบอาชีพของสมาชิกในหมู่บ้าน

P3 การทำบัญชีใช้จ่าย

ในการทำบัญชีใช้จ่ายของสมาชิกนั้น ไม่มีการทำบัญชีใช้จ่ายในการทำโครงการแต่อย่างไร สมาชิกไม่เข้าใจในเรื่องการทำบัญชีเท่าที่ควร สมาชิกส่วนใหญ่จะลงทุนไปแล้วจะจำไว้ว่าใช้จ่ายเท่าไร อย่างไรในเรื่องการแนะนำการทำบัญชีของสมาชิกอย่างไม่มีหน่วยงานราชการมาช่วยเหลือแต่อย่างไร

1.3 ผลการประเมินการผลิตของหน่วยระบบ A และ B (Product) หรือ O พบว่า

หน่วยระบบ A (ระดับหมู่บ้าน)

O1 จำนวนสมาชิกของกองทุน

จำนวนสมาชิกของกองทุนมีจำนวน 100 คน เริ่มแรกมีสมาชิกมี 85 ราย เมื่อเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2545

O2 จำนวนผู้ได้เงินกู้

การปล่อยเงินกู้ของบ้านหนองขำรักษ์เหนือ 3 ครั้ง ครั้งแรกปล่อยเงินกู้จำนวน 35 ราย ครั้งที่ 2 จำนวน 45 ราย ครั้งที่ 3 จำนวน 5 ราย รวมเงินกู้ทั้งหมด 960,000 บาท

O3 ยอดเงินที่ให้กู้

ยอดเงินที่มีการอนุมัติให้กู้จำนวน 960,000 บาท มีผู้กู้จำนวน 85 ราย ซึ่งมีผู้ไปประกอบอาชีพ ดังนี้

1. ภาคการเกษตร	47 ราย เป็นจำนวนเงิน 504,000 บาท
2. อุตสาหกรรมครัวเรือน	5 ราย เป็นจำนวนเงิน 78,000 บาท

3. ค่าขาย	29 ราย เป็นจำนวนเงิน 319,000 บาท
4. การบริการ	3 ราย เป็นจำนวนเงิน 31,000 บาท

O4 จำนวนผู้คืนเงินกู้ตามกำหนด

ปัจจุบันยังไม่มีชำระเงินกู้เพราะยังไม่ครบกำหนดระยะเวลาที่ต้องชำระคืนเงินกู้

O5 ยอดเงินกู้ชำระคืนตามกำหนด

ปัจจุบันได้มีการกู้เงินจำนวน 960,000 บาท แต่ยังไม่ครบกำหนดการชำระคืนเงินกู้

O6 กองทุนสะสม

ยอดเงินกองทุนสะสมของบ้านหนองยารักษ์เหนือ มีดังนี้

เงินกองทุนหมู่บ้านที่เหลือในบัญชี 40,000 บาท

เงินค่าหุ้นธรรมเนียม จำนวน 6,800 บาท

โดยเงินกองทุนที่เหลือจะเก็บไว้เป็นเงินกู้ฉุกเฉินของสมาชิกกองทุน และพัฒนาสาธารณะประโยชน์ในหมู่บ้าน

O7 การใช้เงินตามวัตถุประสงค์

ในปัจจุบันสมาชิกได้กู้เงินไปใช้ในการทำโครงการที่เขียนไว้โดยนำไปทำการเกษตร และการใช้จ่าย แต่มีบางส่วนนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ คือ จำนวนเงินไปหมุนในการชำระหนี้ ซึ่งทำให้การกู้เงินไปไม่เกิดผลประโยชน์ต่อผู้กู้

O8 ทศนคติของชุมชนต่อกองทุนหมู่บ้าน

ชาวบ้านหนองยารักษ์เหนือ ในอดีตก่อนที่กองทุนเข้ามามีทัศนคติต่อกองทุน โดยเห็นว่ากองทุนที่เข้ามาไม่ค่อยมีประโยชน์อย่างไร สิ้นเปลืองงบประมาณหลวง และคิดกันว่าเป็นการหาเสียงของพรรคการเมือง แต่ปัจจุบันเมื่อกองทุนเข้ามามีบทบาทในชุมชนทำให้ทัศนคติของชาวบ้านเปลี่ยนไปมีการร่วมมือในกองทุนมากขึ้น เข้าใจในบทบาทของกองทุนดีขึ้นกว่าเดิม การที่มีการประชาสัมพันธ์ การมีหน่วยงานราชการมาสนับสนุน และมีการพัฒนาบัณฑิตกองทุนมาแนะนำในเรื่องต่าง ๆ ทำให้ทัศนคติต่อกองทุนเปลี่ยนไปโดยคิดว่ากองทุน เป็นแหล่งกู้เงินที่มีดอกเบี้ยต่ำ มาใช้ในการพัฒนาการประกอบอาชีพ ให้เจริญขึ้น และเป็นกองทุนเพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น โดยการพึ่งพาตนเองของชุมชน

O9 การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้

การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้โดยแบ่งประเภทของเครือข่ายที่เกิดขึ้นมี 3 ระดับ คือ เครือข่ายระดับตำบล เครือข่ายระดับหมู่บ้าน และเครือข่ายระดับอำเภอ เป็นการจัดกิจกรรมเวที ประชาคม การจัดเสวนากลุ่ม การแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ในระดับอำเภอ ระดับตำบล และระดับหมู่บ้าน ทำให้เกิดปัจจัยที่เกิดขึ้นในองค์กรเครือข่าย คือ มีการรวมกลุ่ม การเรียนรู้เพื่อพัฒนา และการนำประสบการณ์มาแลกเปลี่ยน ในระดับหมู่บ้าน ตำบล และในระดับอำเภอนำมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มอาชีพ การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

O10 ความสามารถในการพึ่งพาตนเอง

เนื่องจากการองค์กรเครือข่ายเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง ทำให้คณะกรรมการได้มีประสบการณ์ ในการบริการของกองทุน เมื่อคณะกรรมการมีความร่วมมือ มีผู้นำที่เข้มแข็ง ทำให้สมาชิกมีความร่วมมือ ปฏิบัติตามระเบียบกองทุน และอีกด้านหนึ่งมีหน่วยงานของรัฐบาลให้ความช่วยเหลือ ทำให้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น มีการร่วมมือกันแก้ไขและได้ประโยชน์ตามมา ทำให้สมาชิกมีความสามารถจัดการกับโครงการด้วยตนเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก ด้านคณะกรรมการสามารถบริหารจัดการกองทุนด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

O11 ความเข้มแข็งที่เกิดขึ้นจากกองทุนหมู่บ้าน

ในปัจจุบันเมื่อมีการเข้ามาทำงานของบัณฑิตกองทุน และหน่วยงานราชการทำให้สมาชิกเกิดการกระตุ้นอยากทำโครงการต่าง ๆ มากมาย เป็นผลทำให้สมาชิกเกิดการร่วมมือการจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ เกิดขึ้นเช่น กลุ่มออมทรัพย์ บั๊ย ในหมู่บ้าน เป็นผลจากการร่วมมือร่วมใจกันของสมาชิกกองทุน และสมาชิกในหมู่บ้าน จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือในด้านราคาบั๊ยของภาคเกษตรกรรม สมาชิกเกิดการเรียนรู้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน กล้าคิดที่จะแสดงความคิดเห็นซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอีกต่อไป

หน่วยระบบ B (ระดับบุคคล)

O1 ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์

ผลโดยตรงของการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ คือ การเกิดรายได้ทำให้พึ่งพาตนเอง มีความรู้เรื่องการจัดทำบัญชี การเขียนโครงการที่ขอเงินที่เกิดอาชีพต่อตนเอง

ผลโดยอ้อม คือ ได้รับประสบการณ์เพิ่ม เกิดการเรียนรู้พึ่งพาตนเองเมื่อประสบผลสำเร็จ จะได้รับการยอมรับจากเพื่อนบ้านและชุมชน การชื่นชมและมีชื่อเสียง

3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้

เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์รายบุคคลของกองทุนบ้านหนองยารักษ์เหนือ หมู่ที่ 17

ต. พุดซา อ.เมือง จ.นครราชสีมา

กรณีที่ 1 นางสาวรณ ตอมพุดซา ผู้กู้เงินกองทุนบ้านหนองยารักษ์เหนือ อาชีพหลัก เกษตรกร คือ ทำนา การประกอบอาชีพเดิมเพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ สำหรับปัญหาในการประกอบอาชีพเดิมคือ

- ราคาข้าว
- ราคาปุ๋ยแพง

สถานภาพความเป็นอยู่ มีบ้านเป็นของตนเอง มีสมาชิกในครอบครัว 2 คน เป็นชาย 1 คน หญิง 1 คน ทำงาน 2 คน รายได้ของครอบครัวต่อ 2,000 บาท มีความเพียงพอต่อการใช้จ่าย การกู้เงินของหมู่บ้านเพื่อไปประกอบอาชีพเสริม เลี้ยงสุกร ได้รับการอนุมัติเงินกู้เมื่อวันที่ 25 เดือนมกราคม พ.ศ. 2545 เป็นเงิน 10,000 บาท โดยส่งเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยเป็นรายปี

กิจกรรมที่ดำเนินการในการเลี้ยงสุกร เคยมีประสบการณ์มาแล้ว มีความรู้ในเรื่องการเลี้ยงสุกรพอสมควร วัตถุประสงค์ของการกู้เงินเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้รับอนุมัติ สถานที่ที่ใช้ในการเลี้ยงสุกรเป็นพื้นที่ภายในหมู่บ้านบริเวณพื้นที่ว่างข้างบ้านของครอบครัว จำนวนแรงงานที่ใช้แรงงานในครอบครัว ตลาดในการขายสุกร คือตลาดภายในหมู่บ้าน และมีพ่อค้ามารับโดยตรง โดยการประเมินด้วยแล้วตกลงซื้อกันเป็นตัว ๆ ไม่ต้องชั่งกิโลขาย

เกษตรกรได้นำเงินกู้มาใช้จ่ายในการซื้อพันธุ์สุกรสร้างโรงเรือน ซึ่อาหาร และอุปกรณ์ ยารักษาสุกร ผลที่ได้จากการทำโครงการตามวัตถุประสงค์ของการกู้เงิน ผลโดยตรงคือผู้กู้มีรายได้ มีสุกรพ่อแม่พันธุ์ไว้เลี้ยงเป็นทุนต่อไป ผลทางอ้อมผู้กู้มีประสบการณ์เพิ่มขึ้น

กรณีที่ 2 นางทองมี กลมกลาง ผู้กู้เงินกองทุนบ้านหนองยารักษ์เหนือ อาชีพหลัก เกษตรกร คือการทำนา การประกอบอาชีพเดิมเพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัว สำหรับปัญหาที่พบในการประกอบอาชีพคือ

- ราคาข้าวตกต่ำ
- ราคาปุ๋ยแพง และยาปราบศัตรูพืชมีราคาสูง

สถานภาพความเป็นอยู่ มีบ้านเป็นของตนเอง มีสมาชิกในครอบครัว 3 คน เป็น ชาย 1 คน หญิง 2 คน กำลังศึกษา 2 คน ทำงาน 1 คน รายได้ของครัวครัวต่อเดือน 10,000 บาท ได้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านเมื่อวันที่ 8 เดือนมกราคม พ.ศ.2545 เป็นเงิน14,00 บาท เงินกองทุนที่กู้ใช้ไปประกอบอาชีพในการลงทุนประกอบอาชีพ เลี้ยงสุกร ไม่มีเงินนอกเหนือจากที่กู้วัตถุประสงค์ของการกู้เงินเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่รับอนุมัติ สถานที่ที่ใช้ในการประกอบอาชีพ พื้นที่ภายในหมู่บ้านเป็นของครอบครัว วัตถุประสงค์ที่ใช้คือ อุปกรณ์ในการสร้างโรงเรือน เช่น ปูน อิฐ เป็นต้น

กิจกรรมที่ทำเคยมีประสบการณ์อยู่แล้ว เพราะเกษตรกรกู้เงินมาประกอบอาชีพเดิมที่ทำอยู่ จำนวนแรงงานที่ใช้ 1 คน เกษตรกรได้นำเงินที่กู้มาใช้จ่ายในการ ซื้อลูกสุกร ซื้ออาหาร ค่าแรง ในการสร้างโรงเรือน เป็นตลาดภายนอกหมู่บ้าน

ผลที่ได้รับจากการประกอบอาชีพ ผลทางตรงคือ จะมีรายได้ และผลโดยอ้อมได้ประสบการณ์โดยการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

ในกรณีศึกษาการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ หมู่ที่ 17 ตำบล พุดซา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์อยู่ 5 ข้อ เพื่อให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ทราบข้อมูล ปริมาณชุมชนของหมู่บ้าน คือทราบข้อมูลปริมาณชุมชนของหมู่บ้านในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

- ได้ข้อมูลประวัติหมู่บ้าน
- สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน
- สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน
- วัฒนธรรมและประเพณีของหมู่บ้าน
- โครงสร้างพื้นฐานของหมู่บ้าน
- ทรัพยากรธรรมชาติภายในหมู่บ้าน
- ผู้นำชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มและบุคคลในหมู่บ้าน
- โครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เข้ามาในหมู่บ้าน
- ความเข้มแข็งของชุมชน
- จำนวนประชากรและแหล่งน้ำต่าง ๆ ในหมู่บ้าน

ทราบข้อมูลปริมาณระดับบุคคลคือ ได้ข้อมูลของกลุ่มและบุคคลในชุมชน ในด้านการประกอบอาชีพ สถานภาพการเป็นอยู่ของครอบครัว รายได้ของแต่ละครอบครัว การเป็นหนี้สินของครอบครัว โดยการสรุปออกมาเป็นปริมาณทั้งหมดหมู่บ้าน โดยมองภาพรวมภายในหมู่บ้าน

2. ทราบถึงตัวชี้วัดความเข้มแข็งในพื้นที่บ้านหนองยารักษ์เหนือ ความคิดเห็นและข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเข้มแข็ง ที่ทางกองทุนหมู่บ้านได้กำหนดขึ้น คือ การเสริมสร้างเครือข่ายให้กับชุมชน ช่วยสร้างการเรียนรู้สร้างศักยภาพโดยการเรียนรู้และคิดริเริ่ม เพื่อแก้ปัญหาของตนเองโดยการสร้างเครือข่ายอยู่ 3 ระดับ คือ เครือข่ายระดับอำเภอ เครือข่ายระดับตำบล และเครือข่ายระดับหมู่บ้าน โดยกลุ่มเป้าหมายของเครือข่าย คณะกรรมการกองทุน สมาชิกกองทุน ผู้นำหมู่บ้านตลอดจนชาวบ้านที่เห็นความสำคัญของการสร้างเครือข่ายของกองทุน โดยมีบัณฑิตกองทุนเข้ามามีส่วนร่วมการเรียนรู้ และสร้างเครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน เพื่อที่จะทำให้กองทุนหมู่บ้านมีความเข้มแข็ง และอยู่อย่างยั่งยืน และสามารถพึ่งพาตนเองได้

ความเข้มแข็งของชุมชนบ้านหนองยารักษ์เหนือ จากตัวชี้วัดประชาชนในหมู่บ้าน มีความสามัคคีกลมเกลียว มีความรักใคร่ซึ่งกันและกัน อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก ในชุมชนมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อกัน ในขั้นที่ดีมาก ในชุมชนมีการยกย่องการทำความดี ในชุมชนมีการเสนอความรู้ และได้แลกเปลี่ยนความรู้อยู่เสมอ ทางด้านการเป็นอยู่ สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร แต่ละครอบครัวมีความเป็นอยู่พร้อมหน้ากันและกัน มีความรักใคร่ปรองดองแต่ละครอบครัวมีอาชีพที่เลี้ยงครอบครัวได้ ส่วนทางด้านกลุ่มหรือองค์กรในชุมชนมีอยู่หลายกลุ่มด้วยกันคือ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกร กลุ่ม อสม. กลุ่มเยาวชน กลุ่ม ชกส. และสหกรณ์การเกษตร ส่วนทางภาครัฐและ และเอกชนมีโครงการมาช่วยเหลือในหมู่บ้าน โครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค โครงการช่วยเหลือเด็กและสตรี โครงการช่วยเหลือคนพิการและโครงการช่วยเหลือคนชรา และทางด้านประเพณีต่าง ๆ ทางชุมชนจะให้ความสนใจเป็นอย่างดี เพราะเป็นจุดศูนย์รวมจิตใจของชุมชน มีการช่วยเหลือกันทุกครั้งเมื่อมีงานบุญ หรือประเพณีต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

3. ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและแนวทางในแก้ปัญหาเพื่อประโยชน์ที่จะทำให้โครงการประสบความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้าน หนองยารักษ์เหนือ

ความสำเร็จที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ คือ สามารถอนุมัติเงินกู้ให้กับสมาชิกหมู่บ้านนำไปประกอบโครงการ เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ ให้กับคนในหมู่บ้าน เป็นการสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชน ซึ่งปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จนี้ คือ คณะ

กรรมการการมีส่วนร่วม มีผู้นำที่ เข้มแข็ง สมาชิกให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติตามระเบียบกองทุนและส่วนหนึ่งมาจากหน่วยงานรัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือ

ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ สมาชิกกองทุนยังใช้เงินผิดวัตถุประสงค์ของโครงการ สมาชิกไม่เข้าใจในการพิจารณาเงินกู้ คณะกรรมการการมีประสบการณ์น้อย บางครั้งยังขาดความเข้าใจ

สาเหตุของปัญหา คือ ขาดการศึกษาระเบียบกองทุนโดยละเอียด การประสานงานยังไม่ดี ขาดการ

วิธีการแก้ปัญหา คือ การใช้คณะกรรมการชี้แจงและให้สมาชิกศึกษารายละเอียดของระเบียบให้ถี่ถ้วน และมีการประชุมชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ และคณะกรรมการได้ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับระเบียบมีการจัดอบรมสำรวจโครงการที่สมาชิกได้กระทำในหมู่บ้าน และศึกษาดูงานของโครงการกองทุนอื่น ในพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อนำมาเป็นประโยชน์ มาใช้พัฒนากองทุนหมู่บ้านให้มีความ เข้มแข็งและ

4. ทราบศักยภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ

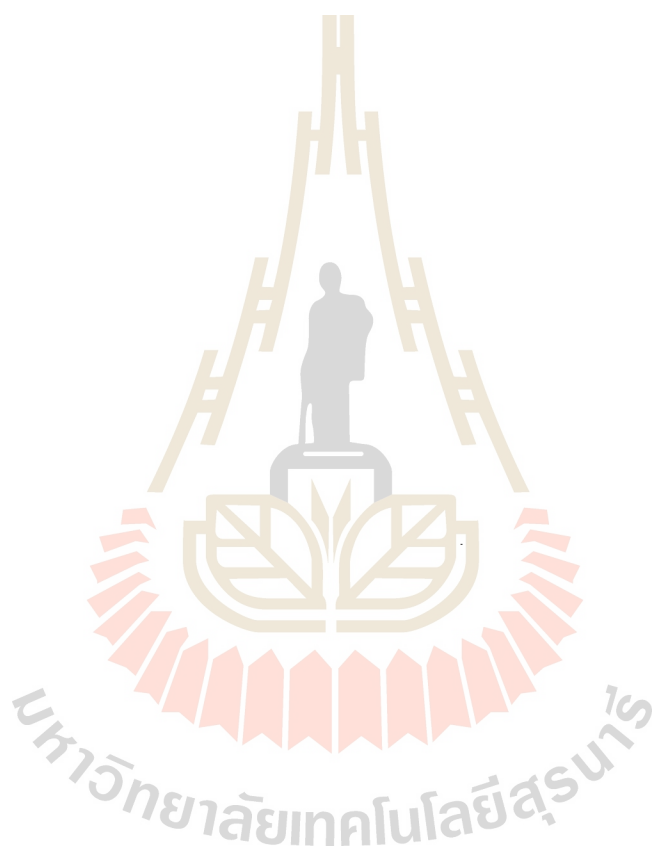
ความสามารถในการจัดการกองทุนและการบริหารกองทุนหมู่บ้าน การจัดการมีการจัดการที่เป็นระเบียบมีการกำหนดกฎเกณฑ์ข้อบังคับอย่างชัดเจน มีการบริหารกองทุน รวมทั้งการตรวจสอบ กำกับดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุนอย่างเด่นชัด มีการกฎระเบียบ ข้อบังคับในการรับสมาชิก การให้เงินกู้ การทำสัญญา มีการจัดระบบระเบียบในการประชุมที่เหมาะสม และเป็นลายลักษณ์อักษร และการกู้เงินทุกครั้งมีการจัดทำบัญชีทุกครั้งที่มีบุคคลทำการกู้

ทางด้านคณะกรรมการมีการประชุมทุกครั้ง และทางด้านการติดตามเงินกู้ของกองทุนก่อนถึงกำหนด จะมีการส่งใบเตือนหนี้ทุกครั้งก่อนถึงกำหนดชำระหนี้ และมีการแบ่งหน้าที่ในการควบคุม และดูแลสมาชิกในการทำโครงการ มีการบันทึกและศึกษาปัญหาของสมาชิกเพื่อที่จะมาเสนอในที่ประชุมแต่ละวาระทุกครั้ง

5. แนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของรัฐบาล

จากการที่ทางภาครัฐได้มีนโยบายในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและได้จัดตั้งหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการและได้ให้บัณฑิตกองทุนเข้าไปศึกษาข้อมูลความจริงกับสภาพของชุมชนท้องถิ่นและประชาชน เช่น สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และวัฒนธรรมประเพณี แหล่งท่องเที่ยว ค่านิยม และการประเมิน การส่งเสริม การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านของตนให้มีความยั่งยืน โดยให้มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกัน

กองทุนและประสานงานตลอดจนการสร้างกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา เศรษฐกิจฐานของประเทศ และเป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของรัฐบาล

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านหนองยารักษ์เหนือ หมู่ที่ 17 ตำบลพุดซา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

- 1.1 เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลบริบทชุมชนของหมู่บ้านเป้าหมาย
- 1.2 เพื่อต้องการทราบถึงตัวชี้วัดความเข้มแข็งในพื้นที่เป้าหมาย ความคิดเห็นและข้อมูลต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเข้มแข็งที่ทางกองทุนหมู่บ้านได้กำหนดขึ้น
- 1.3 เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆของโครงการกองทุนหมู่บ้านเป้าหมาย ว่าประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายอย่างไรบ้าง และเพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาได้ถูกต้องที่จะทำให้โครงการประสบความสำเร็จ
- 1.4 เพื่อต้องการทราบศักยภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของหมู่บ้านเป้าหมาย
- 1.5 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของรัฐบาล

2. วิธีดำเนินการ

วิธีดำเนินการโครงการกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ หมู่ที่ 17 ตำบลพุดซา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีวิธีการดำเนินโครงการดังนี้

- ขั้นที่ 1 ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมาย นโยบาย วัตถุประสงค์ และกฎระเบียบต่างๆของกองทุน
- ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุน บริบทชุมชน กระบวนการดำเนินงาน สถานการณ์ปัจจุบันของกองทุนหมู่บ้าน

ขั้นที่ 3 ใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model วิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านและกำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบรายงาน บร. บางส่วนจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 ประมวลผลสังเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาจัดแบ่งกลุ่มข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

- ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน
- ข้อมูลกองทุนหมู่บ้าน
- เอกสารทางราชการ

ขั้นที่ 6 นำเสนอผลการศึกษาที่ได้ศึกษามาเป็นระยะเวลา 10 เดือน โดยเสนอผลการศึกษาในรูปแบบ “สารนิพนธ์”

3. ผลการดำเนินการ (โดยย่อ)

ผลในการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ หมู่ 17 ตำบล พุดซา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมาโดยการใช้รูปแบบการศึกษาแบบ CIPP Model มีดังนี้
หน่วยระบบ A และ B

1. หน่วยระบบ A หรือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

การประเมินบริบทหมู่บ้านจากประวัติความเป็นมา สภาพภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อการทำการเกษตรที่มีหลากหลายไม่ว่าจะเป็นที่ไร่ ที่นา แหล่งน้ำ สังคมไทยพื้นบ้านวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดกันมา โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ ถนน และ ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการพัฒนาภูมิปัญญาทั้งความเข้มแข็งของชุมชน ผู้นำชุมชน ไปสู่ความเข้มแข็งของหมู่บ้าน พุดซาเริ่มบึง สามารถจัดตั้งกองทุนบริหารเงินล้านบาท ได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน มีการตั้งคณะกรรมการในการบริหารจัดการโดยมี นายอนันต์ ใจทน เป็นประธานกองทุน มีการร่างระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของกองทุนตามนโยบายของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 พร้อมทั้งมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องของทางราชการ มีการเตรียมความพร้อม การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านถึงบทบาทหน้าที่และการบริหารเงิน สามารถจัดทำระเบียบ กองทุนหมู่บ้าน จัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ สามารถทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายเบื้องต้นได้ สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ไม่ว่าจะเป็นารรับสมาชิก การขอกู้การอนุมัติกู้ การส่งเสริมใช้เงินกู้ การตรวจสอบเป็นระยะ ๆ รวมทั้งมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ จนทำให้สมาชิกกองทุนมีผู้กู้ทั้งหมด 85 ราย รวมเป็นเงินกู้ที่อนุมัติไปแล้วทั้งสิ้น 960,000

บาท ให้กับผู้กู้ไปแล้ว แต่ยังไม่สามารถระบุจำนวนผู้ชำระเงินได้ เพราะยังไม่ครบกำหนดการชำระคืน สามารถเกิดการเรียนรู้ เพื่อการพึ่งพาตนเองจากประสบการณ์ การดำเนินงานของกองทุนนำไปสู่พื้นฐานความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน

2. หน่วยระบบ B หรือ หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้

จากการประเมินบริบทกระบวนการนำเข้า กระบวนการบริหารจัดการและผลผลิตการดำเนินงานของผู้กู้ อาชีพเดิมมีส่วนเสริมสร้างประสบการณ์ของผู้กู้สมาชิกสภาพการอยู่อาศัยรายได้ของครอบครัว หนี้สินเดิมที่มีอยู่แล้วมีส่วนในการพัฒนาอาชีพและประกอบอาชีพเป็นอย่างยิ่งซึ่งจะทำให้สามารถประเมินศักยภาพของสมาชิกผู้กู้มีส่วนทำให้กิจการเจริญเติบโต สามารถขยายกิจการเพิ่มการลงทุนได้จริง เพื่อให้โอกาสในการประกอบอาชีพของผู้กู้

กระบวนการของระบบสาเหตุของผู้กู้ในด้านการใช้จ่ายเงินการตลาด การทำบัญชีใช้จ่ายเงินยังเป็นรูปธรรม แต่มีการหาความรู้เพิ่มเติมสม่ำเสมอ

ผลผลิตที่ได้ จะเห็นผลสำหรับผู้กู้ไปปลูกผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์เล็ก ค้าขายและบริการที่สามารถประเมินได้โดยใช้ระยะเวลาไม่ถึงปีแต่การทำ เลี้ยงสัตว์ใหญ่ ซึ่งต้องใช้เวลาอย่างน้อย 1 ปี

1 การประเมินสภาพแวดล้อมของหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ

บ้านหนองยารักษ์เหนือมีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบสลับกับพื้นที่เนิน ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 700 ไร่ นอกเหนือจากอาชีพเกษตรกรรมยังมีประกอบอาชีพ อุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การทำที่นอน ปลอกหมอน ผ้าห่มนวม เป็นต้น ปัจจุบันในหมู่บ้านมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีระบบสาธารณูปโภค ใช้อย่างสะดวกและการศึกษาในชุมชนมีการพัฒนาขึ้นตามเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ส่วนด้านวัฒนธรรมประเพณีก็ปฏิบัติตามแบบสมัยเก่า ถึงแม้สังคมจะเปลี่ยนแปลงแต่ก็มีการประกอบประเพณีเหมือนเดิมเพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของคนในสังคมและชุมชน และด้านสุขภาพอนามัยของคนในชุมชนมีสุขภาพที่แข็งแรง ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บแต่อย่างไร

ประชาชนในหมู่บ้านมีความเป็นอยู่ที่ดี มีความรักใคร่ และสามัคคีกันและกัน มีทรัพยากรและระบบสาธารณูปโภคอย่างสมบูรณ์แบบตามแบบชนบท

2 การประเมินปัจจัยนำเข้าของกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ

หมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ มีปัจจัยนำเข้าในเรื่องของกองทุน คือ นโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติที่ทางสมาชิกรับไปปฏิบัติ การสนับสนุนจากทางหน่วยงานราชการ ทางอำเภอใน

เรื่องต่าง ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ในเรื่องกองทุน การเข้ามามีส่วนร่วมของทางภาครัฐ รวมไปถึงความสามารถในการจัดตั้งกองทุน ในเรื่องการเตรียมความพร้อมก่อนและหลังเงินกองทุนเข้า

1 ล้านบาท เช่นความพร้อมด้านคณะกรรมการ สมาชิก และความพร้อมในด้านเงินทุนสะสม และความสามารถในการชำระคืนของสมาชิกผู้กู้เงินว่าสมาชิคนำเงินไปใช้อย่างไรไปประกอบอาชีพอย่างไร มีความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพมากแค่ไหน มีแรงงานเท่าไร

จากคำถามข้างต้น สมาชิกกองทุนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านจะนำเงินไปประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้โดยการประกอบอาชีพภายในหมู่บ้านโดยอาศัยทักษะในการประกอบอาชีพเดิมมาเป็นประสบการณ์ โดยใช้แรงงาน ภายในครอบครัวมาช่วยในโครงการ และมีบัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน เข้ามาศึกษาและประเมินโครงการ

3. การประเมิน กระบวนการของกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ

หมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ ได้ทำการจัดตั้งกองทุนขึ้นเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2544 และได้ทำการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้านขึ้นมาเพื่อเป็นกฎข้อบังคับให้กับสมาชิกและคณะกรรมการกองทุน เข้าเป็นสมาชิกกองทุนเสียค่าหุ้นคนละ 10 บาท และผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการกำหนด เมื่อสมัครเสร็จสมาชิกสามารถกู้เงินได้ในวงเงินไม่เกิน 20,000 บาท ต้องมีผู้ค้ำประกัน 2 คน และวงเงินกู้ที่เกิน 20,000 บาท แต่ถ้าเกิน 50,000 บาท ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน สมาชิกต้องชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 6 บาท ต่อปี เมื่อครบกำหนด 1 ปี กิจกรรมเกี่ยวกับคณะกรรมการมีหน้าที่จัดทำกฎระเบียบและควบคุมดูแลสมาชิกให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และส่งเสริมการใช้เงินของสมาชิกของสมาชิกผู้กู้เงิน จัดทำรายงานประจำเดือน จัดสรรงบประมาณและผลประโยชน์ของกองทุน และมีหน้าที่ตรวจสอบการทำโครงการและการใช้เงินของสมาชิกตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่

บทบาทของบัณฑิตเข้ามาในกองทุนหมู่บ้าน เพื่อศึกษาประเมินผลของกองทุนและร่วมกับกองทุนในการสร้างเครือข่ายของกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

4. การประเมินผลผลิตของกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ

สมาชิกกองทุนบ้านหนองยารักษ์เหนือ มีสมาชิกทั้งหมด 100 ราย มีสมาชิกผู้กู้เงินกองทุน 85 รายเพื่อนำไปพัฒนาอาชีพให้เกิดรายได้แก่ครอบครัว โดยสมาชิกส่วนใหญ่จะนำไปประกอบอาชีพทำการเกษตรอุตสาหกรรมครัวเรือน ค้าขาย และการให้บริการ ซึ่งสมาชิกผู้กู้เงินกองทุนทั้งหมด 960,000 บาท โดยที่สมาชิกผู้กู้เงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่เขียนไว้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพ

และเกิดเครือข่ายการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดเป็นชุมชนที่เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้

อภิปรายผลการสรุป

อภิปรายผลการสรุปของการบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ หมู่ที่ 17 ตำบล พุดซา อำเภอ เมือง จังหวัดนครราชสีมา ให้บรรลุทั้ง 5 ข้อได้แก่

1. บริบทของหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ

ปัจจุบันหมู่บ้านมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีระบบสาธารณูปโภคใช้อย่างสะดวก และมีการศึกษาควบคู่ไปกับการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ถึงแม้เศรษฐกิจจะเปลี่ยนแปลงแต่ทางชุมชนยังรักษาวัฒนธรรมและประเพณีเหมือนเดิม โดยมีจุดศูนย์รวมอยู่ที่ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่นอยู่ ส่วนทางด้านทรัพยากรธรรมชาติยังมีใช้อย่างอุดมสมบูรณ์ ประชาชนมีความรักใคร่กันและกันมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันซึ่งเป็นจุดที่จะทำให้สังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มคน และสมาชิกในหมู่บ้านอยู่อย่างยั่งยืนต่อไป

2. ความเข้มแข็งของหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ

ปัจจุบันคนในหมู่บ้านมีความซื่อสัตย์ มีความร่วมมือ มีความสามัคคี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการยกย่องการทำความดี มีการรักใคร่ปรองดองกัน แต่ละครอบครัวมีความสามารถในการเลี้ยงครอบครัวได้ และในชุมชนมีการจัดตั้งองค์กรหลายกลุ่ม ซึ่งเป็นจุดที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง และเมื่อมีโครงการกองทุนหมู่บ้านกระตุ้นเศรษฐกิจของชุมชน ทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายในกองทุน เกิดการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน แต่ก็ยังไม่ถึงขั้นพึ่งพาตนเองได้ทั้งหมดยังต้องอาศัยจากชุมชนภายนอกอยู่ก็ทั้งยังต้องอาศัยภาครัฐมาสนับสนุนในการจัดทำกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งทำให้ชุมชนเกิดความร่วมมือมากขึ้น ทำให้ชุมชนเข้มแข็งกว่าเดิม และเป็นจุดที่ทำให้ชุมชนเจริญก้าวหน้าและพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนต่อไป

3. การประสบผลสำเร็จของหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ

กองทุนหมู่บ้านเข้ามาจัดตั้งกองทุนขึ้นและเมื่อดำเนินงานกองทุนจะต้องมีปัญหาต่าง ๆ เข้ามาเป็นเรื่องที่ทำให้กองทุนมีประสิทธิภาพ และมีความเข้มแข็งขึ้น เพราะถ้ามีปัญหาจะต้องมีการแก้ไขปัญหาทำให้มีประสบการณ์ต่าง ๆ มากมาย เป็นจุดที่ทำให้กองทุนประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

เพราะสมาชิกบางส่วนก็ยังไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ยังต้องเป็นลูกหนี้ของธนาคารซึ่งทำให้ขาดเงินหมุนเวียน และเมื่อทำโครงการกู้เงินจะนำเงินไปชำระหนี้ ทำให้ความสามารถในการดำรงทุนและพึ่งตนเองเติบโตได้ในระยะเวลานาน แม้มีบางส่วนเมื่อทำโครงการขออนุมัติเงินกู้ก็มีเงินลงทุนในกิจกรรมต่างๆทำให้ผลผลิตทางด้านอาชีพเพิ่มขึ้นไม่ต้องไปกู้เงินจากนายทุนในอัตราที่สูง และสามารถนำเงินมาหมุนเวียนในการประกอบอาชีพได้อีกหลายอย่างซึ่งเป็นจุดในการกระตุ้นเศรษฐกิจรอบครัวไปสู่ชุมชนและไปสู่ระดับประเทศอีกด้วย

4. การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ

การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านมีการจัดโครงสร้างองค์กรอย่างชัดเจนมีตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนและมีการแบ่งหน้าที่การทำงานอย่างเป็นระบบและเด่นชัดแต่การทำงานที่จะประสบผลสำเร็จในการบริหารกองทุน ต้องมีความร่วมมือของสมาชิกด้วย เมื่อมีการร่วมมือของสมาชิกและคณะกรรมการก็จะทำให้การบริหารงานที่ดี และกองทุนสามารถอยู่แบบยั่งยืนต่อไปในอนาคตอีกด้วยแต่ในการบริหารก็มีปัญหาในเรื่องของกฎระเบียบไม่ละเอียดเท่าที่ควร ระเบียบการกู้เงินไม่รัดกุม คณะกรรมการขาดความรู้ในเรื่องการทำบัญชีต่าง ๆ จึงทำให้การบริหารงานของกองทุนมีอุปสรรค แต่ทางภาครัฐได้มีหน่วยงานมาให้คำแนะนำและจัดอบรมในเรื่องต่าง ๆ ทำให้กองทุนมีการบริหารงานมีประสิทธิภาพขึ้น

5. แนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนของรัฐบาล

การได้ส่งบัณฑิตเข้ามาศึกษาและประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อให้บัณฑิตศึกษาสภาพทั่วไปของหมู่บ้าน คือ ศึกษาบริบทของแต่ละชุมชนที่นักศึกษาได้ประเมินอยู่ และทำการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยเข้าไปส่งเสริมและติดตามประเมินผลการวิจัยนโยบายกองทุนหมู่บ้านให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจอันเป็นฐานรากของประเทศ แล้วใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของทางภาครัฐอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ หมู่ที่ 17 ตำบล พุฒา อำเภอ เมือง จังหวัด นครราชสีมา ซึ่งมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไข ระเบียบข้อบังคับกองทุนในการบริหารจัดการกองทุนของบ้านใหญ่-กกลาน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 ในเรื่องผลตอบแทนของกองทุนควรมีการกำหนดอัตราผลตอบแทนและอัตราผลประโยชน์ของกองทุนให้แน่นกว่านี้

ข้อเสนอแนะข้อที่ 2 ในเรื่องระเบียบการกู้เงินในการกู้เงินฉุกเฉิน ควรทำการร่างระเบียบให้ละเอียดโดยระบุวงเงินฉุกเฉินและระบบเหตุผล ที่จะขอกู้เงินออกเป็นข้อ ๆ นั้น กรณีกู้เพื่อการศึกษา กู้เพื่อรักษาพยาบาล กู้เพื่อซื้อยาหรือบรรจุกฎณ์ต่าง ๆ โดยกำหนดสัดส่วนที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 3 ในเรื่องของระเบียบของการกู้ในการชำระเงินคืนหรือการไม่นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ ควรกำหนดบทลงโทษที่แน่นอนและให้เด่นชัด

2. ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองยารักษ์เหนือ ควรให้มีการปรับปรุงในเรื่องการบริหารจัดการกองทุนดังนี้

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 ในเรื่องการทำบัญชี คณะกรรมการควรศึกษาและทำความเข้าใจในระบบบัญชีทุกคน เพื่อที่จะสามารถนำความรู้ไปส่งเสริมให้แก่สมาชิกได้

ข้อเสนอแนะข้อที่ 2 ในเรื่องการกู้เงินควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้ ประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงประโยชน์ของโครงการและการนำเงินไปหมุนเวียนในการทำโครงการให้สมาชิกทราบ แล้วอยากจะกู้เงินไปดำเนินกิจกรรมภายในหมู่บ้านเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในชุมชน

3. ข้อเสนอแนะนำเงินไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 ในเรื่องการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรทางหมู่บ้านควรที่จะรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือองค์กรกู้เงินมาจัดทำโครงการเพื่อเป็นการกู้เงินที่เกิดประโยชน์ต่อชุมชน และสามารถนำเงินมาหมุนเวียนในชุมชนให้มีประสิทธิภาพ โดยจัดทำในรูปแบบของสหกรณ์หรือ รูปแบบกลุ่มออมทรัพย์ก็ได้

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ : บริษัทสหพัฒนาการพิมพ์ จำกัด.
- สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. 2545. ชุดวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ทัศนทองการพิมพ์.
- _____. 2545. ชุดวิชาวิจัยชุมชน. กรุงเทพฯ : เอส. อาร์. พรินติ้งแมสโปรดักส์ จำกัด.
- _____. 2545. ชุดวิชาสารนิพนธ์. กรุงเทพฯ : เอส. อาร์. พรินติ้งแมสโปรดักส์ จำกัด.